

**TÜRKİYE
DİYANET
VAKFI**

Ocak - Şubat 2002 - Sayı: 73

haber bülteni

**Türkiye Diyanet Vakfı'nın
Olağanüstü Genel Kurulu Yapıldı
Ramazan Faaliyetleri**

**Kitap ve Kültür Fuarı'nın
20.si Düzenlendi**

**Kayseri Müftülük Sitesi
Hizmete Açıldı**

**Vakıflar
Camiler Haftası**

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

HABER BÜLTENİ
Ocak - Şubat 2002
SAYI : 73

Sahibi

Türkiye Diyanet Vakfı Adına
A.İhsan SARIMERT
Genel Müdür Vekili

Yayın Koordinatörü

Recep YILDIRIM
Genel Müdür Yardımcısı

Yazı İşleri Müdürü

Yusuf ERDOĞDU
Basın - Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü

Yayına Hazırlayan

Mehmet Şükrü EROĞLU
Yüksel SEZGİN

Grafik & Tasarım

Hasan ÇALIŞKAN

Dağıtım Sorumlusu

Fehmi YILMAZ

Adres

Dr. Mediha Eldem Sokak No: 72/B
06640 Kocatepe - Ankara
Tel: (0312) 417 12 35 • Fax : 417 12 45

İnternet Adresi

www.diyagnetvakfi.org.tr

E-Posta

tdv@diyanetvakfi.org.tr

Baskı

TÜRKİYE DİYANET VAKFI
YAYIN MATBAACILIK ve TİC. İŞL.

Mithatpaşa Caddesi 62/B • Kızılay/ANKARA
TEL : (0312) 425 27 75 • Fax : 417 00 09

Renk Ayrımı

Çağdaş - 230 65 59 - Ankara

İçindekiler

Başyazı 1

Not Defterinden... 2

Türkiye Diyanet Vakfı'nın

Olağanüstü Genel Kurulu Yapıldı 3

Türkiye Diyanet Vakfı'nın

Ramazan Faaliyetleri 5

Kitap ve Kültür Fuarı'nın

20.si Düzenlendi 7

Kayseri Müftülük Sitesi

Hizmete Açıldı 10

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları

Yeni Faaliyet Döneminde Daha Etkin 15

Vakıf Hakkında Genel Bilgiler 17

Camiler Haftası 20

Afganistan'lı Öğrenciler

Vakfımızı Ziyaret Etti 27

ŞUBE FAALİYETLERİ 29

MAKALE - Mehmet Erdoğan

Şiir ve Hayatın Anlamına Dair 32

Başyazı

Değerli okuyucular,

Son günlerde medyada yer alan haberlerde, özellikle gençliğin içine düştüğü problemler dile getirilmektedir. Bu haberlerden de anlaşıldığı gibi gençliğin çeşitli sebeplerle bunalımlara girdiği ve bu bunalımların gençleri intihar noktasına kadar sürüklediği müşahade edilmektedir. Bunun temelinde yatan en büyük amil şüphesiz ki gençliğin ihmali, geleceğe dönük heyecanlarının kınılması ve en önemlisi onları hayata bağlayan manevi duyguların dejenere olmasıdır. Manevi alanda tatmin olamayan, yaşama arzu ve hevesleri yok olan, geleceğe köprü kuramayan bu yavrularımız, tasvip edilmesi mümkün olmayan yollara başvurarak hayatla olan bağlarını koparma yolunu seçmektedir. Bu durum, maalesef geleceğimizin, yarınlarımızın, ümitlerimizin yok olmasına yol açmaktadır. Geleceğimiz ve ümitlerimizin yaşaması, yavrularımızın hayatla barışık olabilmesi için hepimize büyük sorumluluklar düşmektedir.

Gençlik bir milletin geleceğinin göstergesidir. Geleceğine ihtimam gösteren milletler öncelikle gençlerine sahip çıkmalı, onları yarına hazırlamalıdır. Milletlerin geleceği sağlam yetişmiş, iyi eğitilmiş, bilim zihniyeti gelişmiş, yüksek ahlaklı insanlar eliyle yükselir ve ebediyete uzanır. Gençliğini ihmal eden toplumların bir adım ilerlemeleri şöyle dursun, mevcudiyetlerini koruması bile güçtür.

Günümüzde her türlü zararlı alışkanlıklara sahip olan, hileli iş yapan, sorumsuz, ideallerden yoksun yetişkin insanlar; hiç şüphe yok ki, dünyanın ihmal edilmiş, yeterince ilgi gösterilememiş gençleridir.

Gençler toplumun yeniliğe açık, idealist ve enerjik kesimini oluşturur. Bu yönüyle gençlik bir milletin en dinamik gücüdür. Bu dinamik güç aynı zamanda her türlü rüzgara açıktır. Günümüzün gelişen teknolojisi sayesinde başta internet olmak üzere uzaydan binlerce bilgi kaynağı her yere ulaşmaktadır. Bu bilgi kaynakları içinde insanın hayrına olanların yanında, insanlığın zararına da pek çok bilgi yer almaktadır.

Artık internet ve benzeri iletişim araçlarıyla her türlü zararlı akımlar modernliğin yeni ürünleri olarak gençlerimize ulaşmaktadır.

Günümüz gençliği, gelişen teknoloji ve bilgi çağında her türlü düşünce sisteminden, felsefi akımdan, hayat tarzından her an etkilenmeye açık konumdadır. Şüphesiz, gençliğin bu gelişmeleri takip etmemesi ve etkilenmemesi düşünülemez. Ancak iyi eğitilmiş, ideal sahibi, maneviyatı güçlü olan gençler şüphesiz ki kendilerine sunulan akımların bu olumsuzluklarından en az seviyede etkilenecektir. İnsanlar arasında "insanî" bir hayatın tesisi için gerekli olan bu nizam ve düzen; din, ahlâk ve hukukun koymuş olduğu değerler ile sağlanabi-

Mehmet Nuri Yılmaz • Diyanet İşleri Başkanı
Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı

lir. Din, ahlâk ve hukukun koymuş olduğu değerler, bir anlamda insan hürriyetinin sınırlarını belirler. Bu sebepten insanların bir arada huzur içinde yaşamaları ahlâk, din ve hukukun düzenlemeleri sayesinde mümkün olabilir.

Görüldüğü gibi insanların ister birey, isterse toplum halinde olsun "insanî" bir hayat sürdürmeleri için dine olan ihtiyaçları kaçınılmazdır.

Öncelikle belirtilmelidir ki din, fertleri mukaddes duygu, ortak şuur ve vicdan etrafında birleştiren bir amil olduğu gibi, toplumları ruhen yükselten ve onların gelişmesini sağlayan bir kurumdur. Din, ahlaki bir müessese olarak insanlara yön veren ve kişiyi içten kuşatan, kucaklayan bir disiplindir. Din haksızlığın, kötülüğün, zulmün, şiddetin, ümitsizliğin, cehaletin düşmanıdır. Dinî duyguları zayıflamış, manen çökmüş toplumların varlıklarını devam ettirebilmeleri oldukça güçtür.

İnsanın dünya ve ahiret mutluluğunu sağlamayı hedefleyen, onun mantık ve vicdanını aydınlatan, manevi varlığını karartan her türlü kötülük ve olumsuzluktan arındırarak ve ahlaki değerlere yönelterek insanlığı mutedil ve huzurlu bir ruh yapısına ulaştıran; Kur'an'dır ve O'nu hayatına uygulayarak bu yolda bizlere örnek ve kılavuz olan Hz. Muhammed (s.a.v)'dir. O'nun öngördüğü hayat tarzında hiçliğe, boşluğa, anlamsızlığa, karanlığa, karamsarlığa, ümitsizliğe, gagesizliğe yer yoktur. Çünkü İslâm'da hem "Allahın rahmetinden ümit kesilmez" hem de "iki günün aynı olan mü'min zarardadır." Kur'an'ın va'z ettiği ilke ve prensiplerin özünde aydınlık bir ruh, huzur dolu bir kalp, sevgi, saygı, hoşgörü, kardeşlik, dayanışma, dostluk, ilim, irfan, ahlak ve fazilet vardır.

Şu halde sosyal durumu ne olursa olsun, her insan; İslamın bu prensipleri istikametinde hareket etmeli, iyiliklerin, güzelliklerin, ahlaki değerlerin kök salması, yeşerip artması ve yarınlarımızı emanet edeceğimiz gençlerimizin ilim, irfan ve ahlâk sahibi insanlar olarak yetişmeleri yönünde üzerine düşen dini sorumluluğun gereğini yerine getirmeli ki, cemiyette de huzur ve mutluluk olsun.

Toplumumuzda sevgi, diyalog, hoşgörü ve müsamaha kavramlarının daha da yaygınlaşıp benimsenmesi, insani ve ahlaki değerlerin bütün toplum hayatını kuşatması için, fert ve toplum olarak herkesi üzerine düşen bu dinî, millî ve insanî vazifesini yerine getirmeye davet ediyorum. İnaniyorum ki yarınlarımız daha mutlu ve müreffeh olacaktır.

Saygılarımla.

not defterinden...

İnsan, yaratılışı gereği toplum içerisinde yaşayan varlıktır. Toplum içerisinde yaşamak mecburiyetinde olan insan, hayatını idame ettiren diğer insanlarla yardımlaşma ve dayanışma içerisinde olur. Bu sebeple insan, etrafında olan olaylara kayıtsız kalamaz.

İnsanlar, etraflarındaki olaylar müsbet yönde cereyan ediyorsa mutlu, menfi yönde cereyan ediyorsa mutsuz olurlar. Tarihin seyrine bakıldığında birbirleriyle yardımlaşan, birbirlerine destek olan insanlardan meydana gelen toplulukların genelde huzurlu bir hayat sürdürdüklerine şahit oluruz.

İnsanların toplumda şeref ve haysiyetlerine yarışır bir hayat sürdürebilmeleri için; öncelikle kendi iç dünyasıyla dış dünyanın ahengini sağlayıp, hayat tarzını güzel bir şekilde tanzim ederken, çevresine de faydalı olabilmenin gayreti içinde olmalıdır.

Bu itibarla insanlar, hayatını idame ettiren hem kendi haklarına, hem de başkalarının hukukuna saygı göstermek mecburiyetindedir. Sadece kendi egosunu tatmin etme arzusunda olan, bencil insanların meydana getirdikleri toplumlarda rahat ve huzur olmaz. Onun için sadece kendi nefsi ni düşünen insanların, sırf kendi mutluluğu için bile olsa toplumdaki diğer insanların durumuna kayıtsız kalmamaları gerekir. Zaruri ihtiyaçlarını bile karşılayamayacak kadar fakir insanların yoğun olduğu toplumlarda ise huzursuzluk had safhadadır.

Türk milleti misafirperverliği ve yardımseverliğiyle temayüz etmiş bir millettir. Geçmişimize baktığımızda atalarımızın yardımda birbirleriyle yarıştıklarına şahit oluruz. Sadece tarihimizdeki vakıf müesseselerine bir göz atmak bize yeterli bilgi vermeye yetecektir.

Vakıflar, milletimizin dününde ve bugünde dinî, sosyal ve kültürel amaçlarla meydana getirilen hayır kurumlarıdır. Vakıflar, insanı fertdiyetçiliğe sürükleyen modernitenin karşısında insanın sosyal bir varlık olma hüviyetini yaşatan en önemli müesseselerden biridir.

“İnsanların en hayırlısı, insanlara faydalı olanlardır” buyruğunu kendilerine düstur edinen atalarımız, insanlara faydalı olabilmek için maddi mane-

A.İhsan SARIMERT • Genel Müdür Vekili

vi bütün varını insanların hizmetine tahsis etmeye çalışmış, bunu fert bazında da bırakmayıp, vakıf eliyle kurumlaştırmışlardır.

Yardımlaşmayı, dayanışmayı sağlayan, fertlerin gönlündekileri yaşatan vakıflardır. Tarihimiz boyunca vakıflar ibadetten eğitime, yardımlaşmadan sosyal güvenlik alanına kadar çok yönlü bir görev icra ederek, cemiyeti bütünlük içinde, sıhhatli bir bünye halinde ayakta tutmuşlardır. Milletimiz, kurduğu ve üzerine titrediği vakıflarla cihana hükmetmiş ve bugünlere kadar sağlam bir bünye ile gelmiştir.

Bütün bu yapılanlar insana verilen değeri bir kat daha artırmış ve tarihte sığınacak bir yer arayan pek çok insan için; atalarımız sığınılacak melce olmuşlardır.

Bu tarihî gelenek ve hayat düsturu günümüzde de Türk milletinin vazgeçilmez hayat tarzının temelini teşkil etmektedir. Öyleki yardımlaşma noktasında kurulan vakıflar bunun en iyi göstergesidir. İnsanların ihtiyaçlarını gidermek, yoksulun yanına olmak, vatan ve millet adına hizmet üretmek amacıyla kurulan vakıfların sayısı azımsanmayacak kadar çoktur. Bu vakıflardan biri olan Türkiye Diyanet Vakfı da milletimiz, devletimiz ve tüm insanlık adına hizmet üretmek, hizmet noktasında meydana gelen boşluğu doldurmak amacıyla yıllardır çaba sarfetmektedir.

Gerçekleştirdiği eğitim, kültür ve sosyal hizmetlerle toplumumuzun beğenisine mazhar olmuş Türkiye Diyanet Vakfı, bundan sonra da sizlerin güveni ve desteğiyle hizmetlerini artırarak devam ettirecektir.

Bizlere duyduğunuz güven ve destek için, şükranlarımı sunuyorum.

Saygılarımla.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın

Olağanüstü Genel Kurulu

Yapıldı

Türkiye Diyanet Vakfı'nın 12 Ocak 2002 Cumartesi günü Kocatepe Camii Konferans Salonu'nda Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı yapıldı.

Genel Kurul üyelerinin katılımıyla gerçekleşen toplantı, Diyanet İşleri Başkanı ve Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz'ın açış konuşmasıyla başladı.

Genel Kurul üyelerine hitaben bir konuşma yapan Mehmet Nuri Yılmaz şunları söyledi:

Değerli Genel Kurul Üyeleri, Sözlerime başlamadan önce hepinizi saygı ve sevgilerimle selamlıyor, hoşgeldiniz diyorum.

Bugün gerçekleştirdiğimiz Olağanüstü Genel Kurulumuzun kurumumuz, milletimiz ve İslâm âlemi için hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

Vakıf temeli Hz. Peygamberimizin sünnetine dayanan, ecadımızın dört kıt'aya hakim olduğu dönemlerde zirveye çıkan, coğrafyayı vatan yapan, serveti hizmete dönüştürerek vatani iktisadi, sosyal ve kültürel müesseselerle donatan, insanları sevgi,

sosyal yardımlaşma ve dayanışma duygusu ile biraraya getirmek suretiyle toplumu bütünleştiren, mazî, hâl ve istikbâl arasında köprü kurarak tarih bilincini canlı tutan en önemli medeniyet unsurlarından biridir.

Bu tarihi ve dinî geleneğin günümüzdeki tezahürü olan Türkiye Diyanet Vakfı 26 yıldan bu yana tarihimizden bize miras kalan vakıf geleneğini yaşatmak, toplumun din konusunda aydınlatılması ile görevli Diyanet İşleri Başkanlığının hizmet ve faali-

yetlerine katkıda bulunma görevini başarı ile icra etmektedir.

14. Olağan Genel Kurulda yaptığım konuşmalarda ifade ettiğim gibi müesseselerin devamlılığı, kuruluşundaki heyecanı, amacı yitirmeden gelişmelere ve yeniliklere açık olması ile mümkündür. Kuruluşundaki heyecan ve hasbilkten uzaklaşılması, amacından sapılması ve gelişmelere ayak uydurulamaması müesseselerin devamlılığının en büyük düşmanıdır.

Bu nedenle Vakfın hizmetlerini yeniden gözden geçirmek, ül-

kemizin içinde bulunduğu şartlar muvacehesinde, vakfın faaliyetlerini ve faaliyet alanlarını yeniden yorumlamak ve yeniden tanımlamak zarureti doğmuştur. Bu zarurettten hareketle 14. Olağan Genel Kurulda oylarınız ile görev alan Mütevelli Heyet Üyeleri mesai mefhumu tanımaksızın çalışmış ve vakfın derlenip toparlanması hususunda önemli mesafeler katetildiğini sağlamışlardır. Huzurunuzda kendilerine teşekkür ediyorum.

Özellikle kamuoyunda Vakfın en çok eleştirildiği hususlardan biri olan şirketler konusu halledilmiş olup vakıf şirketleri tek bir şirkete dönüştürülerek hizmetlerin daha verimli hale getirilmesi sağlanmıştır. Yine aynı şekilde yayınlar hususu da disiplin altına alınmıştır. Vakıf hizmetlerinin daha etkili hale getirilmesi için muhtelif mevzuat değişikliklerine gidilmiş ve hukuki eksiklikler giderilmiştir. Ancak geldiğimiz nokta itibarıyla Vakfın hizmetlerinin sağlıklı yürütülebilmesi için vakıf senedinde de bazı hükümlerin yaşanan gelişmelere bağlı olarak yeniden ele alınması ve değiştirilmesi zarureti hasıl olmuştur. Bu değişikliklerin yapılmasının bu müessesenin geleceği için fevkalade önemli olduğu bilinmelidir. Esas itibarıyla Vakfın gayesi ve

Mehmet Nuri Yılmaz
Diyanet İşleri Başkanı ve T.Diyanet Vakfı
Mütevelli Heyeti Başkanı

hizmet alanında bir değişiklik söz konusu değildir. Ancak yaşadığımız olaylar bize göstermiştir ki; bu vakfın uzun yıllar boyunca Türk Milletinin, Türk devletinin ve İslâm âleminin hizmetinde olabilmesi için bazı değişikliklere ve düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Bugünkü Genel Kurulda da bu değişikliklerin çatısını oluşturan Vakıf senediyle ilgili değişiklikler huzurunuzda görülecektir.

Umuyorum ki bu sened değişiklikleri ile ilgili teklif konuşmanın başında da belirttiğim gibi hepinizce malum olan birlikte yaşadığımız son iki yıldaki olaylar ışığında siz değerli Genel Kurul Üyelerimizin de katkı ve takdirleri ile gerekli değişiklikler onaylanmak suretiyle kabul gö-

recektir. Böylece Türkiye Diyanet Vakfı geleceğe daha güvenle bakabilecek ve hizmetlerine bugünden sonra da duraksamadan devam edecektir.

Sözlerime son verirken bu Genel Kurulun, çağrı gayesine uygun sonuçlanmasını ve hayırlara vesile olmasını temennî ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

Diyanet İşleri Başkanı ve Vakfımız Mütevelli Heyeti Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz'ın konuşmasını müteakip Divan teşekkül etti. Yapılan oylama neticesinde Divan Başkanlığına Rıdvan Çakır, Başkan Yardımcılığına Ahmet Uzunoglu, Katip Üyeliklere de M.Emin Bayar ile Mustafa Bayraktar seçildi.

Divan seçiminden sonra saygı duruşunda bulunularak İstiklal Marşı okundu.

Daha sonra gündem gereği Türkiye Diyanet Vakfı Senedi'nde yer alan değişikliklerle ilgili maddelere geçildi. Yapılan müzakereler neticesinde senet değişikliği ile ilgili Mütevelli Heyeti'nin sunduğu teklif ile Genel Kurul üyelerinin bazı teklifleri kabul edildi.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın Senedi'nde yapılan değişiklik ile il müftüleri ile her coğrafi bölgedeki, son genel nüfus sayımına göre nüfusu en fazla olan ilçenin müftüsü genel kurul üyeliğine kabul edildi.

Ayrıca bazı maddelerin değişikliği ile Türkiye Diyanet Vakfı'nın Diyanet İşleri Başkanlığı'na sunduğu hizmet alanı genişletilerek, Diyanet İşleri Başkanlığı hizmetlerinin daha fazla desteklenmesi yönünde kararlar alındı.

Senet değişikliği ile ilgili maddelerin oylanmasından sonra dilek ve temenniler maddesine geçildi. Bu bölümde söz alan Genel Kurul üyeleri, Vakfın hizmetlerinin artarak devam etmesi yönünde dilek ve temennilerde bulunarak, Mütevelli Heyete başarılar dilediler.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın ramazan faaliyetleri

Kurulduğu tarihten bugüne kadar daima yoksul ve yardıma muhtaç vatandaşlarımızın yanında olmayı kendine şiar edinen ve özellikle Ramazan aylarında önemli etkinlikler düzenleyen, fakir ve yardıma muhtaç vatandaşlarımızın yardımına koşan Türkiye Diyanet Vakfı, bu yıl da Ramazan münasebetiyle yardım faaliyetlerini sürdürdü. Vakfımız Ramazan ayı münasebetiyle Kocatepe Camii altında yer alan kapalı ve sıcak bir mekanda her gün 1500'ün üzerinde vatandaşımıza iftar yemeği verdi. Toplumumuzun değişik kesimlerine ait bir çok vatandaşımız Ramazan boyunca Vakfımızın bu sofrasında iftarlarını yaptılar. Bir çok hayırsever vatandaşımızın da katkıda bulunduğu iftar sofrasında vatandaşlarımızın dudaklarından dökülen hayır dualarını duymak ise mutlulukların en güzelini yaşatırken, gün boyu süren hazırlıkların verdiği yorgunluğun unutulmasına de vesile oldu.

Aydınlıkevler Körler Okulu'nda öğrenim gören görme özürlü öğrenciler için de önceki yıllarda olduğu gibi Ramazan boyunca iftar yemeği çıkaran Türkiye Diyanet Vakfı; fakir ve yardıma muhtaç vatandaşlarımıza yardımda bulunarak, onların sıkıntılarını bir nebze olsun gidermek için çeşitli gıda maddelerinden oluşan yardım paketleri dağıttı.

Dinî ve kültürel hayatımızda Ramazan ayının çok müstesna bir yeri ve önemi vardır. Ramazan ayı ferdî ve içtimai hayatımıza yeni bir aksiyon, yeni bir dinamizm ve müstesna bir ruh hali kazandır-

maktadır. Bu ayın kazandırdığı manevi disiplin sebebiyle, sosyal hayatımızda düzenli bir huzur ortamı yaşanmakta, vatandaşlarımız adeta iyilik ve hayır yapmada bir yarış içerisine girmektedir.

Dinî ve millî şuurun kuvvetlendiği, insanların birbirlerine daha müsamahalı yaklaştığı, kardeşlik, sevgi ve hoşgörü duygularının doruk noktaya çıktığı Ramazan ayını her zamankinden daha büyük sevgi ve heyecan ortamı içerisinde milletçe idrak ettik.

Pek çok yerinde gözyaşı ve huzursuzluğun hakim olduğu dünyamızda Ramazanla birlikte birbirlerine daha fazla sevgi ve hoşgörü duygularıyla yaklaşan insanlarımız bu huzurlu ortamın feyziyle daha güzel duyguların atmosferine girdiler. Paylaşmanın, birlikte mutlu olmanın hazzını yaşadılar. Ramazan ayıyla birlikte adeta birbirleriyle yarışan hayırseverler insanlara faydalı olabilmenin hazzını, toplumumuzun yoksul kesimini oluşturan insanlarımız da bu ayda daha üst seviyeye çıkan yardımlaşmanın etkisiyle sıkıntılarını bir nebze olsun unuttular.

Kardeşlik duyguları bu ayda hep ön planda tutuldu. Çünkü dinimizin emri üzerine müslümanlar kardeşlerdir. Kardeşler, her an birbirlerinin yardımına koşmak zorundadır. Sevgili Peygamberimiz **"Müslüman müslümanın kardeşidir. Bir müslüman, müslüman kardeşinin ihtiyacını giderirse, Allah da onun ihtiyacını giderir. Bir müslüman, müslüman kardeşinin sıkıntısını giderirse, Allah da kıyamet gününde onun sıkıntılarını giderir"** buyurmak suretiyle, kardeş olduğumuzu ve sıkıntı içinde olan kardeşlerimize yardım etmek zorunda olduğumuzu, Allah rızası için yapılacak yardımların makbul olduğunu ve dünyada sıkıntı içinde olan din kardeşinin sıkıntısını gideren kimsenin, Kıyamet günü sıkıntısını Allah'ın gidereceğini haber vermiştir. Bu sebepledir ki dinimiz fakire, düşküne, ızdırap içinde olana, sıkıntı çekene, felakete uğrayana yardım etmeyi, inanç sistemi haline getirmiş, Müslüman olmanın şartları arasında saymıştır.

Ramazanda ise bu yardımlaşmanın ayrı bir önemi vardır. Ramazan ayıyla ilgili Peygamber

Efendimizin bir çok nasihatleri vardır. Bu konuyla ilgili Peygamberimiz (s.a.v.) bir hutbesinde şöyle buyurmuştur:

- “Ey insanlar! Büyük ve mübarek bir ayın gölgesi başınıza düştü!
- Öyle bir ay ki:İçinde, bin aydan daha hayırlı olan Kadir gecesi var!

- Yüce Allah, bu mübarek ayın gündüzlerinde orucu farz, gecelelerinde de, fazla ibadeti meşrû kıldı.

- Bu ayda az çok nafile bir hayır yapan kimse, diğer aylarda bir farz eda etmiş gibi sevaba nail olur.

- Bu ayda bir farz ifa etmek, başka aylarda yetmiş fariza yerine geçer.

- Bu ay, sabr etmek, katlanmak ayıdır.

- Sabrın sevabı da, Cennettir.

- Bu ay, yardımlaşma ayıdır. Bu ay, Mü'minin rızkının artırıldığı aydır.

- Bu ayda, bir oruçluya iftar için bir şey vermek, günahları bağışlatır, ateşten kurtarır.

- Ayrıca, bir oruçlu sevabı kadar da, sevaba nail eder.

- Yüce Allah, bu sevabı, bir tek

hurma verene de, bir içim su verene de, bir yudum süt verene de ih-san buyurur!

- Bu, öyle bir ay ki, eweli rahmet, ortası mağfiret, sonu da, Cehennemden kurtulmaktır.

- Her kim, bu ayda hizmetçisinin yükünü hafifletirse, Allah da, onu, yarlıgar ve ateşten âzad eder.

- Bu ayda şu dört şeye kendinizi veriniz.

Onların ikisiyle Rabb'inizi hoşnut edersiniz, ikisinden de, hiç bir vakit müstağni kalamazsınız.

- Rabb'inizi hoşnut edecek iki hasletten biri: Allah'tan başka ilah bulunmadığına şehadet etmek, diğeri de, Allah'tan mağfiret dilemektir.

- Müstağni kalamayacağınız iki hasletten birisi Cenneti Allah'tan dilemek, ötekisi de, Cehennemden sakınmaktır.

- Her kim, iftar zamanında bir oruçluya bir içim su verirse, yüce Allah, ona, benim Kevser Havuzumdan öyle bir su içirir ki, Cennete girinceye kadar susuzluk çekmez!

İşte Ramazan ayında müslüman-

lar bu duygularla birbirlerine daha bir muhabbetle sarıldılar, ihtiyaç sahiplerinin ihtiyaçlarını giderme gayreti içerisine girdiler. Yardım-laşmanın verdiği hazı yüreklerin-de hissettiler ve hem Allah'ın em-rini yerine getirmenin, hem de in-sana faydalı olabilmenin mutlulu-ğunu yaşadılar.

Ramazan ayının güzel atmosferi-nin tesiri ve hayata yüklediği an-lam sayesinde oluşan bu güzel duyguların yaşanması sayesinde toplumdaki kötü alışkanlıkların azalması elbetteki ayrı bir kazancı-mız oldu.

İnsanlığın dünyevi ve uhrevi mutluluğunu sağlamak üzere Yüce Allah tarafından gönderilmiş olan Kur'an-ı Kerim'in bu ayda indiril-miş olması da bu ayın başka bir özelliğidir. Tarihin seyrine bakıldı-ğında, yüce kitabımız, insanlığı ka-ranlıklardan aydınlığa çıkarmış; cehalet zilletinden ilmin ışığına ka-vuşturmuştur. Getirmiş olduğu inanç sistemi, ibadet anlayışı ve topyekün dünya görüşüyle, insan-lığa yepyeni bir ruh ve karakter kazandırmıştır. Günümüz insani-nin bu gün içinde bulunduğu sıkın-tıların kaynağında, Kur'an'ın getir-miş olduğu bu hamleci ve fazilet dolu anlayıştan uzaklaşma bulun-maktadır. Bu zamana kadar intika-linde hiç bir şüphe bulunmayan Kur'an müslümanların müşterek kıymet hükümlerinin de kaynağı ve dayanağıdır. Göntülleri irşad et-mek ve manevi huzura ermek için dün olduğu gibi bugün ve kıyame-te kadar da kendisine uyanlara mutluluk bahşedecek olan Kur'an-ı Kerim ve O'nun gerçek müfessi-ri Hz. Muhammed (s.a.v)'e tabi ol-mak zorundayız ki mutluluk der-yasında yelkenlerimizi açalım.

Kitap ve Kültür Fuarı'nın

20.si Düzenlendi

Türkiye Diyanet Vakfı; her yıl Ramazan ayında Ankara ve İstanbul'da düzenlenen ve bir gelenek halini alan Kitap ve Kültür Fuarı'nın 20. sini düzenlemenin grurunu yaşıyor.

Her yıl; kitap okumayı daha çok sevdirmek, insanlarımızın kitaplara ulaşmasını kolaylaştırmak, Ramazan ayının manevi atmosferine değişik bir tat katmak amacıyla Türkiye Diyanet Vakfı tarafında düzenlenen Kitap ve Kültür Fuarı bu sene de ekonomik olumsuzluklara rağmen ilgi odağı oldu.

Ankara'da Kocatepe Camii avlusunda, İstanbul'da ise Sultanahmet Camii avlusunda açılan 20. Kitap ve Kültür Fuarı'na Ankara'da 95, İstanbul'da 120 kuruluş iştirak etti. Kuruluşlar tarafından kitaplarda %20-40 civarında indirimler yapılarak kitapların cazip hale getirilmesi de sağlandı.

20. Kitap ve Kültür Fuarı Ankara'da düzenlenen bir törenle başladı. Törene bazı milletvekilleri, Diyanet İşleri Başkan yardımcılar, yayıncılar ve kabalalık bir topluluk iştirak etti. Tören mü-nasebetiyle Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı ve Türkiye Diyanet Vakfı İl Başkanı Mehmet Altunkaya ile Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdür Vekili A.İhsan Sarımert birer konuşma yaptılar.

Mehmet ALTUNKAYA

Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı
TDV Mütevelli Heyeti Üyesi

Kur'an-ı Kerim'in Ramazan ayında indirildiğini belirterek konuşmasına başlayan Mehmet Altunkaya, bu sebepten dolayı Ramazan ayının, müslümanların hayatında çok özel bir

yerinin olduğunu ve Ramazan ayına Kur'an ayı da dendiğini ifade etti.

Kur'an'ın, insanlığı karanlıklardan aydınlığa çıkarmasındaki anlamının insanlara yep yeni medeniyet kurabilecek bir ruh kazandırılmasında aranmasının gerektiğini ifade eden Mehmet Altunkaya "Çünkü Kur'an, getirmiş olduğu inanç sistemi, ibadet anlayışı ve topyekün dünya görüşüyle, insanlığa yepyeni bir ruh ve karakter kazandırmıştır. Günümüz insanının bugün içinde bulunmuş olduğu sıkıntıların kaynağında, Kur'an'ın getirmiş olduğu zihniyetin terki vardır." dedi.

Dinimiz ile ilgili bilgilerimizin ilk kaynağı'nın Kur'an-ı Kerim olduğunu ve Allah'ın vahyettiği Kur'an-ı Kerim'in Bakara Suresi'nin ikinci ayetinde "**Kendisinde şüphe olmayan kitap**" şeklinde tarif edilen Kur'an'ın verdiği bilgilerden şüphe edilemeyeceğini söyleyen Altunkaya, "Zira Kur'an'daki bilgilerin yanlış

olma imkanı yoktur. Çünkü o , bütün mükemmel sıfatları zatında toplayan Allah'ın bildirdiği bilgidir. Bu sebepten dini konuda müslümanın müracaat edeceği ilk bilgi kaynağı Kur'an olmalıdır. Kaynak açısından Kur'an'daki bilgiler ile yani Kur'an ayetleri ile tabiattaki ayetlerin farkı yoktur. Çünkü her ikisini de koyan Allah'tır. **"Semavâtın ve yer yüzünün yaratılışında, gece ile gündüzün ardarda gelişinde akıl sahipleri için ayetler vardır"** (Al-i İmran Suresi 190).

Ayet-i kerimesi üzerinde bu bakış açısıyla da düşünmemiz gerekir. Çünkü bu ayet-i kerime, bir taraftan tabiattaki ayetlerin varlığına dikkat çekmekte, diğer taraftan da tabiatta bulunan bu ayetlerin akıl sahiplerine hitap ettiği vurgulanmaktadır!..." dedi.

Tabiattaki ayetlere bilim dilinde "Tabiat kanunları" denildiğini, bu kanunları da Allah'ın koyduğunu, Allah'ın koyduğu kanunları da insanların kavrayacağını belirten Altunkaya, tabiattaki ayetlerin değişmeyeceği gibi Kur'an'ı ayetlerin de aynı şekilde değişmeyeceğini, bunu ifade etmek için, Kur'an'daki bilgiye de **"Mutlak"** dendiğini söyledi.

Bu mutlak bilgiyi insanların anlamasının gerektiğini, ancak insanların anlama kapasitesinin de sınırlı olduğunu vurgulayan Mehmet Altunkaya, "İşte bu mutlak karakterdeki bilgileri anlamak durumunda olan insanın, anlama kapasitesi sınırlı olduğundan 15 asırdır Kur'an'ın anlaşılması uğrunda yürütülen beşeri faaliyetler, hiçbir zaman durmamıştır. Daha doğru bir ifade ile bu faaliyetler durmamalıdır. Biraz sonra açılışını yapacağımız fuarda sergilenen kitapları, Kur'an'ı anlama faaliyetinin birer ürünü olarak görmemiz yanlış olmaz!.." dedi.

Kur'an'ın, insanın sosyal hayatını düzenlerken başvuracağı sabit ve değişmez bir ölçüt olduğunu belirten Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı ve Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi Mehmet Altunkaya,

Kur'an'ın indiriliş gayesinin akıl sahibi insanların ayetleri üzerinde düşünmelerini sağlamak olduğunu belirttikten sonra ilgili şunları söyledi:

"Bu fuar vesilesi ile ilahi bir kitap olarak Kur'an'ın dinimizdeki yeri üzerinde kısaca durmakta fayda vardır. Bir kere Kur'an, dinimiz ile ilgili bütün bilgilerin ilk kaynağıdır. Bu özelliği ile Kur'an, insanın sosyal hayatını düzenlerken baş vuracağı sabit ve değişmez bir ölçüt durumundadır. Bir an için İslam dininde Kur'an'ı kaldırdığınızı düşünürseniz, geriye din adına bir takım efsane ve menkıbeler başka bir şey bulamazsınız. Dolayısıyla efsane ve asılsız menkıbeler ile dinin karıştırılmaması için baş vurulacak yegane ölçüt, yine Kur'an'dır. Eğer Kur'an-ı Kerim bir dini bilgi kaynağı olarak önemini kaybederse, insanlar, din diye uydurma hikayelere inanmaya başlarlar. Kişinin Cenab-ı Hak ile kurduğu ilişki ve iletişim, ancak Kur'an ölçülerinde gerçekleştiği takdirde, dini bir anlam ifade eder. Aksi halde, yani Kur'an ölçülerine uymadığı takdirde, bu ilişkinin mistik ve psikolojik bir tecrübe olmaktan öteye, dini hiçbir kıymeti olmaz.

Demek ki, İslam dininin, müslümanın şahsiyetini oluşturma süreci olduğu gibi, dini olan ile gayri dini olanın birbirinden ayırılmasında da, Kur'an'ın merkezi bir rolü vardır. Kur'an'ın bu merkezi rolünü

icra edebilmesi ise, tamamen anlaşılmasına bağlıdır. Layıkıyla anlaşmadığı takdirde, Kur'an'ın insan üzerinde olumlu veya olumsuz bir tesir bırakması imkansız olur!..

Aslında Kur'an'ın nasıl okunması gerektiğini, bizzat Kur'an açıklığa kavuşturuyor. Yüce Allah şöyle buyuruyor: **"Sana bu mübarek kitabı, ayetlerini tedebbür etsinler, akıl sahipleri tezekkür etsinler diye indirdik."**

Kur'an'ın indiriliş gayesi, akıl sahibi insanların ayetleri üzerinde düşünmelerini sağlamaktadır.

Allah'ın ayet-i kerimede belirttiği, sıradan bir akıl yürütme değil, "Tedebbür" ve "Tezekkür" seviyesinde bir akıl yürütme şeklidir. Bu ise; Kur'an ayetleri üzerinde derin bir düşünce faaliyeti ile gerçekleşebilir. Ayrıca Allah, bu işi, sadece belirli bir gruptan değil, akıl sahibi herkesten istemektedir.

Çünkü her insanın Kur'an-ı Kerim'den kendi bilgi kapasitesi oranında alacağı dersler vardır. Aksi halde bugün dini alanda karşılaştığımız bazı olumsuzluklarla karşılaşmak, kaçınılmaz bir sonuç olur."

İslam dininin okumaya büyük önem verdiğini belirterek Kur'an ve hadislerden örnekler veren Mehmet Altunkaya "Dinimiz okuma-yazma ve ilme büyük önem verir. Yüce Allah indirdiği ilk ayetlerde: **"Yaratan Rabbinin adıyla oku! O, insanı**

bir aşılanmış yumurtadan yarattı Oku! İnsana bilmediklerini belleten, kalemle (yazmayı) öğreten Rabbin, en büyük kerem sahibidir." buyuruyor. Hz. Peygamber (s.a.s.) de ilim öğrenmek her müslüman üzerine farzdır." buyurmuştur." dedi.

Mehmet Altunkaya konuşmasının sonunda Kitap ve Kültür Fuarı'nın hayırlara vesile olmasını dileyerek, "20. sini açmak üzere olduğumuz Kitap ve Kültür Fuarı'nın yayıncılarımıza, yazarlarımıza ve okuyucularımıza hayırlı olmasını; milletimizin birlik ve beraberliğinin pekişmesine vesile olmasını temenni ediyorum." dedi.

A.İhsan SARIMERT
Genel Müdür Vekili

Kitap ve Kültür Fuarı'nın 20. sini düzenlemekten büyük bir gurur ve mutluluk duygunu ifade ederek konuşmasına başlayan Vakfımız Genel Müdür Vekili A.İhsan Sarımert "Bu güzel atmosfer içerisinde, yayıncı-okuyucu ve yazarı biraraya getiren bu fuarın ilim ve kültür hayatına olan katkıları gözardı edilemez." dedi.

İslam dininin ilme büyük önem verdiğini ve müslümanların bu emre uydukları dönemlerin çok parlak dönemler olduğunu vurgulayan A.İhsan Sarımert "Dinimizde ilmin önemini belirleyen yaklaşık 250 Kur'an ayetine karşılık, müminleri tabiatı incelemeye, düşünmeye, aklı en iyi şekilde kullanmaya teşvik eden hemen hemen 750 kadar ayet mevcuttur. Kur'an-ı Kerim pek çok ayette alimin, yani ilim ve bilgi sahibi kimse'nin faziletini ve üstünlüğünü açıkça beyan etmektedir. Hz. Muhammed'in peygamberliğini tebliğ ve tevsik eden ilk vahyin "Oku" emriyle başlamasını da mü'minlerin ilim iktisabının yolu-yordamı hususunda Cenab-ı Hakk'ın lütfekar bir işareti kabul etmek gerekir. Nitekim Müslümanlar bu emre ne zaman uymuşlarsa parlak medeniyetler kurmuşlar, ne zaman bu emri unutmuşlarsa ce-

A.İhsan Sarımert Genel Müdür V.

miyetleri acze düşmüş, parçalanmaya yüz tutmuşlardır." dedi.

İslam ülkelerinin geri kalma probleminin temelinde mevcut potansiyeli harekete geçirememenin ve İslam alimlerinin yalnızlığa itilmesinin yattığını vurgulayan Vakfımız Genel Müdür Vekili A.İhsan Sarımert "İslam ülkelerinin yeterli potansiyele sahip bulunmalarına rağmen bu gücü dinamizme dönüştürmek hususunda yeterince dirayetli ve kararlı

olamamaları, ilmi araştırma merkezlerinin azlığı ve mevcut olanların da genellikle kötü yönetilmesinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca buna bağlı olarak, İslam alimlerinin ilmi araştırma ve haberleşme yönünden kendi ülkelerinde bile yalnızlığa itilip tecrit edilmiş olmaları da problemin temelindeki diğer bir unsuru oluşturmaktadır." dedi.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın problemlere imkanları ölçüsünde ışık tutmaya çalıştığını ifade eden A.İhsan Sarımert, "İşte, Türkiye Diyanet Vakfı böyle bir bakış açısını tesbit edip, problemlerimize imkanlar ölçüsünde çare aramaya ve bu sahada öncü olmaya çalışmaktadır. Dini ve sosyal hizmetlere ayırdığı mesainin yanında ilme ve ilme giden yolun alt yapısına da imkan sağlamaktadır." dedi.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın eğitim ve kültür alanında gerçekleştirdiği hizmetlere kısaca değinen A.İhsan Sarımert, "Vakfımız, bünyesindeki İslam Araştırma Merkezi'nin öncülüğünde, ilk defa Türk müelliflerince kaleme alınan, dünyaya kaynak olabilecek bir ansiklopediyi çıkarmanın görev ve bilincinden hareketle İslam Ansiklopedisi'ni yayın hayatına sunmuştur. Bugün bu ansiklopedinin 24. cildinin dağıtım hazırlıkları yapılmaktadır. Ayrıca, 300'ü aşan yayınıyla, ilim ve kültür hayatımızın emek mahsulü eserlerini okuyucu ve araştırmacıların hizmetine de sunmuş bulunmaktayız.

Bütün bunların alt yapı tesisi olan kendi matbaa ünitelerini gün geçtikçe genişletmiş, üniversite bulunan 16 bölgede yayın satış merkezleri açmak suretiyle, buralarda her türlü dini, milli, ilmi, tarihi ve edebi eserleri okuyucuların hizmetine hasretmiştir." dedi.

Vakfımız Genel Müdür Vekili A.İhsan Sarımert konuşmasının sonunda Kitap ve Kültür Fuarı'nın hayırlara vesile olması temennisinde bulunarak, fuara iştirak eden yayıncılara ve yazarlara teşekkürlerini bildirdi.

Diyanet İşleri Başkan Yardımcılarından Rıdvan Çakır, Mehmet Altunkaya ve Mehmet Gürler'in katılımıyla fuar açılırken.

Kayseri Müftülük Sitesi

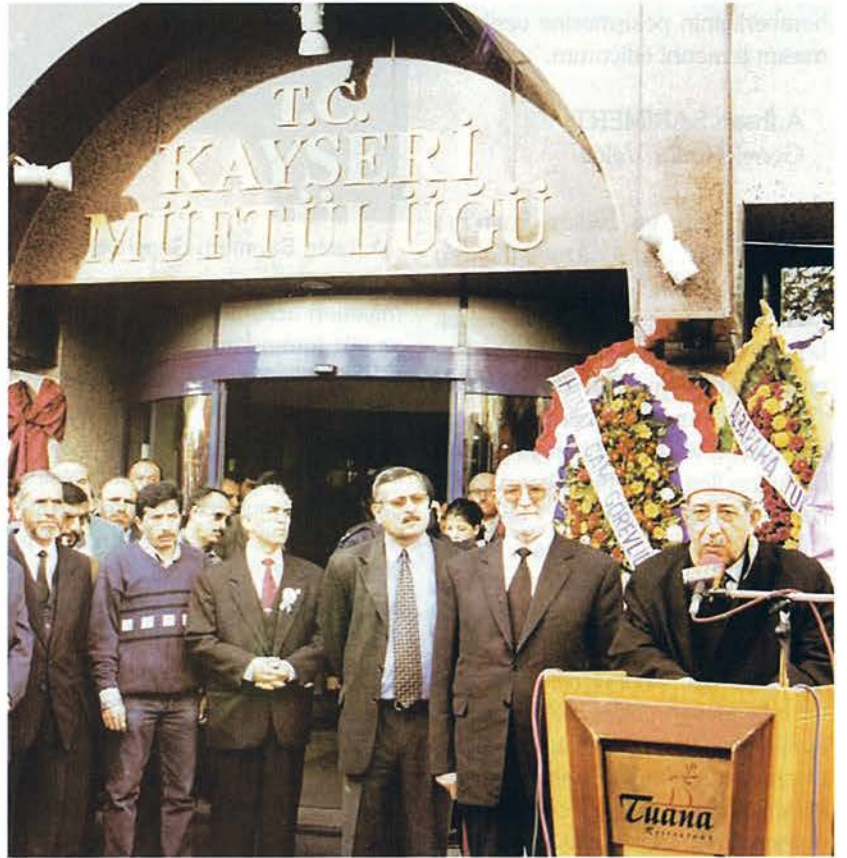
• Mülkiyeti Türkiye Diyanet Vakfı'na ait Kayseri Müftülük Sitesi düzenlen bir törenle hizmete açıldı.

Hizmete Açıldı

Toplumun din konusunda aydınlatılmasında, dini hayatın düzenli bir şekilde yürütülmesinde gerekli olan imkanları Diyanet İşleri Başkanlığı'nın emrine sunabilmek, Başkanlığın mevcut fonksiyonlarını daha da geliştirip güçlendirmek amacıyla kurulan Türkiye Diyanet Vakfı, müftülük hizmetlerinin daha uygun mekanlarda yürütülmesi ve insanlarımıza daha güzel hizmet sunmak düşüncesinden hareketle, bundan dört yıl önce Kayseri Müftülük Hizmet Binası'nın temelini attı. Vakfımız Kayseri Şubesi'nin gayretli çalışmaları, Diyanet İşleri Başkanlığı personelinin destekleri ve hayırsever halkımızın yardımlarıyla kısa sayılabilecek bir sürede tamamlanan müftülük hizmet binası görkemli bir törenle hizmete açıldı.

İki bloktan oluşan müftülük sitesinin müştemilatında; birinci blokta işyerleri ve cami, hizmet binası, ikinci blokta ise idari birimler dışında 450 kişilik konferans salonu, 9 odalı misafirhane, hac ve umre bürosu, herkese açık kütüphane ve okuma salonu bulunmaktadır.

Müftülük sitesinin açılış törenine Diyanet İşleri Başkanı ve Vakfımız Mütevelli Heyeti Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz, Kayseri Valisi Nihat Canpolat, Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Özhasaki,

daire amirleri, civar ilçe müftüleri ve kalabalık bir topluluk katıldı.

Tören münasebetiyle Vali Nihat Canpolat, Diyanet İşleri Başkanı ve Vakfımız Mütevelli Heyeti Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz, Belediye Başkanı Mehmet Özhasaki ile Kayseri Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Necmettin Nursaçan birer konuşma yaptılar.

Mehmet Nuri Yılmaz
Diyanet İşleri Başkanı
TDV Mütevelli Heyeti Başkanı

Kayseri ilinin model bir il olduğunu belirterek sözlerine başlayan Diyanet İşleri Başkanı ve Vakfımız Mütevelli Heyeti Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz Kayseri'nin gerek ilim ve irfan, gerekse kültür ve hayırseverlik bakımından diğer

illere örnek olabilecek bir yapıya sahip olduğunu söyledi.

Kayseri müftülük sitesinin kısa bir sürede hizmete açılmasının takdire şayan olduğunu belirten Mehmet Nuri Yılmaz, bu sitenin tamamlanmasında hayırsever Kayseri halkının da önemli katkılarının bulunduğunu ve kendilerine teşekkür ettiğini belirtti.

Tarihte ve geleceğimizde Diyanet İşleri Başkanlığının müstesna bir yerinin bulunduğunu ifade eden Mehmet Nuri Yılmaz "Tarihimizde ve geleceğimizde bir çok müesseseler vardır. Bu müesseseler içerisinde Diyanet İşleri teşkilatı ve ona bağlı olan müftülüklerimizin müstesna yeri vardır. Müftü fetva veren anlamına gelir. Bu ilmi bir ünvandır. Hz. Peygamberimizin zamanında da müftüler vardı. Onu izleyen asırlarda da müftüler vardı. Selçuklu, Osmanlı dönemlerinde de yine müftülerimiz vardı. Cumhuriyetten sonra da müftülüklerimiz devam etmektedir. Tarihten günümüze kadar intikal eden müftülüklerimiz idari bir müessese olmanın yanında ilmi müesseselerdir. İfta makamında oturan müftümüz bir idareci safıtını taşımış olmasının yanında ilmi hüviyet de taşımaktadır. Bundan dolayı bu müesseseleri diğer kurumlardan ayırmak gerekir. Halkımız idarecilerimiz nazarında da bu müesseseler saygı görmüştür ve saygı görmeye de devam edecektir. Halkımıza idarecilerimize teşekkür ediyoruz." dedi.

Müftülerin örnek birer insan olma durumunda olduklarını ve bu görevin de fedakarlık gerektirdiğini belirten Mehmet Nuri Yılmaz "Müftülerimiz örnek insanlardır. Zaten öyle olmak durumundadırlar. Bazı meslekler fedakarlığı gerektirir. Bu ifta mesleğine din hizmeti mesleğini intisap etmiş olan insanlar, şahsiyetler bir takım şey-

Mehmet Nuri Yılmaz

lerden feragat etme mecburiyetindedirler. Bir İslam büyüğünün, tabii döneminde yaşamış zatın zannedersem Abdullah İbn-i Mübarek olacak dediği gibi din bilgileri şüpheli şeylere el uzatırsa, halk haramlara el uzatır. Din bilgileri harama el uzatırsa, halk günaha boğulur, haram-helal mefhumu ortadan kalkar. Onun için müftülerimiz halkımıza örnek olmalıdırlar ve öyledirler de." dedi.

Dünyamızın zor günler geçirdiğini ve insanlığın huzur ve mutluluk aradığını, huzur ve mutluluğu da dinin sağlayacağını ifade eden Mehmet Nuri Yılmaz "Dünyamız zor günler yaşıyor. Şöyle bir göz atınız, insanlığın aradığı tek şey huzurdur. Yani huzursuzluktan, mutsuzluktan beşeriyet muzdarip durumdadır. Servet sahibi olmak, konforlu hayat sürmek, her istediğine erişebilmek insanı tatmin etmemektedir. Çünkü biz sadece bir bedenden ibaret değiliz, bir ruh taşıyoruz, özümüzde Cenab-ı Hak'ın bize nefhelediği, üflediği bir cevher taşıyoruz. Ruhumuzun huzura ihtiyacı vardır, mutluluğa ihtiyacı vardır. İşte bu mutluluğu, bu huzuru din sağlamaktadır. Dini tarif ederken dünya ve ahiret mutluluğu diye tarif ederiz. Dünya ve ahiret mutluluğuna ulaştıran ilahi kurallar sistemi diye tarif ederiz." dedi.

İnsanların mutlu olmaları için dindar olmaya ihtiyaçlarının bulunduğunu, aksi takdirde sıkıntılı hayat süreçlerini belirten Mehmet Nuri Yılmaz, "insanların mutlu olmaları için inançlı olmalarına şiddetle ihtiyaç vardır. Kur'an'ın ifadesiyle imandan yüz çevirmiş olan insanlar sıkıntılı hayat sürerler. Yunus Emre'nin ifade ettiği gibi, "Bunca dünya varlığı elde varken, neden gönül darlığı gitmiyor" Gitmez. Çünkü insan maddenin yanı sıra bir gönül taşıyor. Bu gönülün ihtiyaçlarını da temin etmek, sağlamak mecburiyetindeyiz. Mevlana'nın güzel bir sözü vardır. Hayatı maddeden ibaret zannedenler için şöyle der: "Siz ne zannediyorsunuz madde mi bizi yarattı. Hayır madde bizim hakikatımızdan var olmuştur. Maddeyi meydana getiren, ona vücut veren biziz. Şarap mı bizi sarhoş etti, hayır biz şarabı sarhoş ettik." Evet insan budur. Siyah-beyaz, yeşil-kırmızı yoktur, onu vücuda getiren insandır. Ekşi-acı-tatlı diye bir şey yoktur, onu vücuda getiren insandır. Sen sarı dediğin için sarı olmuştur, beyaz dediğin için beyaz, tatlı dediğin için tatlı olmuştur. İnsan bir manevi kudrete sahiptir. "Ben ona ruhumdan üfledim" diyor Yüce Yaratıcı. İşte din insanı buna götürmektedir. Aslını tanıtmaya, manasını anlatmaya götürmektedir. Dini böyle anlamamız gerekir. Her insan ben nereden geldim, nereye gidiyorum, ne olacağım, niçin yaşıyorum, bu hayatın yaşamaya değer tarafı nedir diye kendine sual sorar. İster-istemez, bilinçli-bilinçsiz bu soruyu kendine sorar ve bu soruların cevabını arar. Felsefe buna cevap vermeye çalışır ama yeterli olmaz. Çünkü beşerin kurduğu felsefi sistem insanlığı mutluluğa erdiremez ve felsefecilerin sözleri de birbirini tutmaz. Birinin beyaz dediğine bir başkası siyah der. Yüksek derece de şiiir de buna ce-

vap vermeye çalışır. O da hayallerle süslü olduğu için insanoğlunu pek tatmin etmez. Bu soruların cevabını kim verir? Din verir, din bilginleri verir, yol göstericiler verir. İşte bunun için dine, dini duygularla yüklü olmaya ihtiyacımız var. Ancak dini doğru anlamamız lazımdır.” dedi.

Dini asıl kaynaklarından Kur'an ve Peygamberimizin sahih sünnetinden anlamamız ve ona göre davranışlarımızı düzenlememiz gerektiğini belirten Mehmet Nuri Yılmaz “Kaynak belli Allah'ın kitabı Kur'an ve Peygamberimizin sahih sünnetidir. Bunların içerisinde Kur'an ve sahih sünnette insanlığın gelişmesine, ilmine, fennine, aklına ve saadetine, mutluluğuna engel tek bir şey bulamazsınız. Bizim dinimizin bütün konusu ilim ve irfandan ibarettir. İnsanı terbiye etmekten, onun tekamülünü hazırlamaktan ibarettir.” dedi.

İslam dinini anlatmada ve insanlığı aydınlatmada müftülere büyük görev düştüğünü belirten Mehmet Nuri Yılmaz “Müftülerimize, din görevlilerimize büyük görevler düşmektedir ve bu büyük sorumluluğu gerektiren bir görevdir, insanları aydınlatacağız. Ayrıca bütün insanlığı şefkatle, merhametle kucaklamakta yine din adamının görevidir, bize yakışan da budur. Çünkü Yüce Peygamberimiz rahmet peygamberidir. Top yekün insanlığa saygı, top yekün varlığa saygı ve top yekün Allah'ın emirlerine saygı ve Allah'ın yarattıklarına şefkatli davranmak dinimizin bize öğrettiği hakikatlerdir.” dedi.

Bütün insanlığı bir aile olarak kabul etmek ve bütün insanları da sevgi ve şefkatle kucaklamak gerektiğini ifade eden Mehmet Nuri Yılmaz “İyi-kötü, yarar-yaramaz her şey bulunur bu dünyada. Yani kainatı bir aile kabul edeceğiz ki Peygamberimiz de “Bütün insan-

lık bir aileden ibarettir” der. Bu ailenin reisi Allah'tır. Bir ailede akıllı, geri zekalı, yaramaz ve uslu çocuklar olur. Ama hepsi bir ailenin bireyleridir. Biz bütün kainatı şefkatle kucaklamak durumundayız, dinimizin emri budur. Bir şiir aklıma geldi, bir gönül adamının sözü, hakikaten çok anlamlı. Diyor ki: “Bütün kainat tek bir badenin sarhoşudur. Nedir o bade? Bade-i elest'tir. Ama sarhoşlar ayrı ayrı kimlikler taşımaktadır. Bir dünyada yanan tek bir ışık vardır. Ama bu ışığın etrafında dolaşan kelebekler farklıdır. Hepsini aynı ışığın etrafında dolaşır. Biliyorsunuz kelebeğin bütün amacı ateşin içerisine düşüp yanmaktır. Herkes o ateşin etrafında dolaşan kelebeklerdir. Ne demek istiyor bu? Yani insanlara merhametli davranalım. İyisi de vardır, kötüsü de vardır ama bunların hepsinin yaratıcısı birdir. Dinimizde ruhbanlık yok, dinimizde zorlama yok ama İslamın mutlak hakikatlerini insanlara ulaştırmak vardır. Zorlamadan, baskı uygulamadan aydınlatmak vardır. Peygamberimizin görevi de bu idi. Nitekim Kur'an'da “Sen onların üzerinde bir baskıcı, zorba, kaba kullanmak için gönderilmiş değilsin. Senin görevin ulaştırmaktan ibarettir.” Ancak önemli olan Yüce Kitabımızın ve Yüce Peygamberimizin mesajlarını iyi anlayıp günün şartlarına göre insanlara anlatmaktır. Yeni bir nefesle, yeni bir solukla, yeni bir ruhla beşeriyete telkin etmektir. Yani zaman tüneli içerisinde Asr-ı Saadet dönemine kadar gideceğiz, orada Kur'an'ı ve Peygamberimizin mesajlarını alıp okuyacağız, o tünelden geri dönüp, günümüze kadar gelip o mesajları günün tekniği ile, günün ilim ve irfanı ile anlatmaya çalışacağız. Ben bu hayırlı müessesenin İslamı bütün güzellikeleri ile insanlığa anlatacağına inanıyorum. Bu eserin inşasında

değerli Kayseri Müftümüzün çok büyük emeği ve gayreti olmuştur. Kendisine teşekkür ediyorum.” dedi.

Müslümanlık denildiği zaman akla yardımlaşma ve dayanışmanın geldiğini Kayserililerin de bunu güzel bir şekilde uyguladığını belirten ve Müftülük sitesinin yapımında önemli katkı sağlayan hayırseverlere teşekkür eden Mehmet Nuri Yılmaz “Kayseri'de hayırdan birbirleriyle yarış eden insanlar var. Bunlara Cenab-ı Hakk'tan sağlık ve saadet diliyorum. Daha çok hayır işlerinde yarışmayı Cenab-ı Hakk nasip etsin. Müslümanlık denildiği zaman akla yardımlaşma ve dayanışma gelir bir noktada. İbadullaha, Allah'ın kullarına acımak, şefkatli davranmak, merhamet etmek her müslümanın görevidir. Yani evvela can sonra canan, bu felsefe müslümanlıkta yoktur. Önce canan sonra can. Ben Kayserili vatandaşlarımızın cömertlik duygularının daha da gelişeceğini ve yoksullarını gözeceğine inanıyorum. Bu fetva makamının hayırlara vesile olmasını, dünyanın huzuruna ve mutluluğuna vesile olmasını Cenab-ı Hakk'tan niyaz ediyorum.” dedi.

Nihat CANPOLAT

Kayseri Valisi

Müftülük sitesinin hayırlı olması temennisiyle konuşmasına başlayan Kayseri Valisi Nihat Canpolat, sitenin yapımında emek ve güç verenlere, katkıda bulunanlara teşekkür etti.

Kayseri'nin ihtiyaçlarının giderilmesi konusunda herkesin üzerine düşeni yerine getirdiğini ifade eden Vali Nihat Canpolat "Kayseri hemen her konuda, büyük bir işbirliği içerisinde, nerede bir ihtiyaç varsa onun süratle giderilebilmesi için herkes üzerine düşeni layıkıyla yerine getirir. Bu güzel insanlarla, onların valisi olarak çalışmaktan her zaman gurur duyduğumu her yerde söylüyorum; bir kez daha burada belirtmek isterim." dedi.

Müftülük sitesinin inşaatının tamamlandığını ve bundan sonra din görevlilerinden bu binada güzel hizmet beklediklerini belirten Vali Nihat Canpolat "Binamız tamamlandı, bundan sonra iş din görevlilerimize, müftülüğümüze kalıyor. Bizim de din görevlilerimizden beklediğimiz, istediğimiz tek şey yüce dinimizin güzelliklerini, hoşgörüsünü, sevgisini vatandaşlarımıza anlatsınlar; onlara yol göster-sinler, sadece korkutarak değil, dinimizi sevdirek bir şeyler versinler. Eğer tersi yapılması istenmiş olsaydı Yüce Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'de: "Eğer Rabbiniz dileseydi, yeryüzündekilerin tamamını inan-lardan olurdu" diye bir beyanda bulunmazdı. Bu sözü iyi düşünüp, iyi tartıp, dinimizi yaşarken başkalarına saygısızlık etmeden, başkalarının hakkını gaspetmeden, başkalarını kötü anlamda tanımlamadan kaçınmalıyız diye düşünüyorum. Keza Hz. Muhammed'in de bir sözünde belirttiği gibi "Kendiniz için istediğiniz şeyleri, başkaları için de istemediğiniz sürece tam mü'min olamazsınız" şeklinde bir hadisi var. Bütün bunları yanyana getirdiğimizde yüce

dinimizin hoşgörüsünü görüyoruz, sevgisini görüyoruz. İnşallah bizim imamlardan beklediğimiz; toplumu bu yönde yönlendirmeleri; mevcut olan sevgi ve kardeşlik ortamına biraz daha katkıda bulunmalarıdır." dedi.

Kayseri'nin bir ilim ve irfan yuvası olduğunu bu sebeple imamların zorlanmayacaklarına değinen Vali Nilat Canpolat "Kayseri bir ilim irfan yuvasıdır. Bu konuda imamlarımızın çok da zorlanmayacaklarını düşünüyoruz. Zaten bir temelimiz var; bu temelin üzerine birkaç tuğla koymak inşallah bunlara nasip olacaktır." dedi.

Mehmet ÖZHASEKİ

Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı

Kayseri ilinin alimler yatağı olduğunu ve hayırsever insanların çok bulunduğunu belirterek konuşmasına başlayan Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Özhasaki "İnsanların kimliği olduğu gibi, şehirlerin de bir kimliği vardır. Belki bu yazılı olmayabilir. Kayseri denildiği zaman da aklımıza belki hemen önce ticaret, sanayi erbabının bol olduğu, müteşebbis insanla-

rın bol olduğu bir şehir gelir ama biz biliyoruz ki, Kayseri denince akla makarrı ulema örnekleri gelir. Dedelerimizden biz hep öyle duyduk. Kayseriden bahseden tüm eski eserlerde makarrı ulema şehri diye geçer. Alimlerin yatağıydı burası. Günümüzde yeni bir isim vermek gerekirse "Hayırseverler Şehri" demek doğru olur." dedi.

Kayserililerin hayır işinde adeta bir yarış içerisinde olduğunu ve her alanda hayır hizmetlerinin hat safhada olduğunu belirten Mehmet Özhasaki "Üniversitemizde yapılan 30 civarındaki binaya Kayserili hemşehrilerimiz 80 trilyon para verdi. Kayserimizde yapılan tüm ilkokulların, ortaokulların, liselerin, camilerin Kur'an kurslarının, sağlık ocaklarının ve hastanelerin üzerinde, hemen hepsinde bir Kayserili hemşerimizin ismi yer almaktadır. Erzincan'da deprem olduğunda ilk giden yardım konvoyu Kayserili hemşerilerimizin yardım konvoyuydu. Kamyon bisküvi taşıyordu. Adapazarı'nda deprem olduğunda ilk giden kamyonların arasında Kayserili hemşerilerimizin kamyonları vardı. Kalıcı konutların yapılması fikri Kayseriden çıktı ve bir sene içerisinde biz üzerimize düşeni tamamladık ve evleri yıkılan vatandaşlarımıza hediye edip memleketimize geri döndük. İşte bu bina da aynı şekilde." dedi.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nin de bir çok hayır hizmetinde bulunduğunu ve hizmetleri gerçekleştirirken hayırsever halkın büyük desteğini gördüklerini ifade eden Mehmet Özhasaki "Yapılan yardımların büyük bir kısmının bedeli de yine Kayserili hemşerilerimizin cebinden çıkıyor. Bu niye böyle oluyor? İnsanlar zor para kazanırken niye başkasına hediye ediyorlar bunu? İşte bu çok önemli! İşte dün makarrı ulema denilen bu güzel insanların memleketinde, bizler onların dizlerinin dibinde, o terbi-

yeyi alarak büyüdük. Din alimlerinin olduğu yerde, hayır nasihat eden insanların olduğu yerde; huzur olur, bereket olur, sosyal barış olur, dayanışma olur. Bunların olmadığı yerde de; kargaşa olur, anarşi olur. Hamdolsun Kayserimizde bu tür duyguları en derin ve en güzel şekilde yaşıyoruz.” dedi.

Necmettin NURSAÇAN
Kayseri İl Müftüsü
TDV Şube Yönetim Kurul
Başkanı

Allah'ın kullarını iki cihanda mutlu etmek için İslamı lutfettiğini belirterek konuşmasına başlayan Kayseri Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Necmettin Nursaçan İslamın barış ve sevgi dini olduğunu dile getirerek, “İslam; hak ve hakikat imanı, barış ve sevgi dinidir. Yaratana tazim, yaratılmışı şefkat, merhamet ve hizmet şiaıdır. Milletimiz tarih boyu bu misyonu yüklenmiş, bu maksada matuf eserlerle Anadolu coğrafyasını vatan haline getirmiştir. Gittiği yerleri cehaletten, anarşi ve vahşetten kurtarmak istemişti. Adalet ve hoşgörü medeniyeti götürmüştü.” dedi.

Müftülüğün önemine değinen Necmettin Nursaçan “Devletimi-

zin kurucusu Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk devlet teşkilatımız bünyesinde milletin dini inanç, ibadet ve ahlak esaslarını öğretmek maksadıyla Diyanet teşkilatına özel ve önemle yer vermiştir. Samsun, Amasya ve Havza müftüleri olmasaydı Milli Mücadele başarıya ulaşamazdı buyurarak müftülüğün önemini belirtmiştir.” dedi.

Müftülüğe hergün değişik soruların sorulduğunu ve insanları aydınlatma noktasında önemli gayretlerin bulunduğunu belirten Necmettin Nursaçan “Bizim tesbitlerimize göre müftülüğümüze bir günde yaklaşık 120 soru sorulmaktadır. Bunlardan %20’si ilmiyal, %30’u

du: Toplumların, milletlerin mutluluğu, ailelerin ilmi, devlet adamlarının adaleti, ordunun kahramanlığı, ehli servetin cömertliği ve halkın duasıyladır.” dedi.

Müftülük sitesinin yapımında hayırseverlerin büyük katkısının bulunduğunu ve kendilerine şükran borçlu olduğunu ifade eden Necmettin Nursaçan “Yüz yıllar boyu menba-ı ilim, makam-ı ulema denilen Kayserimize bu sitenin yapılışı çok isabetli olmuştur. Arsanın alınışından, inşaatın tamamlanmasına kadar aziz hemşehrilerimizden çok yakın ilgi ve destek gördük. Emeği geçenlerin hepsine teşekkür ediyorum.” dedi.

aile ve beşeri münasebetlerle ilgili, %15’i dini, iktisadi konular geri kalan %35’i ise dini psikoloji ile ilgilidir. Bazen bir sorunun cevabı o vatandaşımızın stresten, bunalımdan çıkmasına sebep olmaktadır.” dedi.

Günümüz şartları içerisinde müftülüklerin geliştirilmesi ve güçlendirilmesinin büyük önem arzettiğini belirten Necmettin Nursaçan “Ferdin ve toplumun mutluluğunda, ülkenin kalkınması sosyal ve beşeri problemlerin çözümünde dinin büyük etkisi vardır. Manas Destanında şu ifadeler yer alıyor-

Konuşmalardan sonra Diyanet İşleri Başkanı, Vali ve Belediye Başkanının katılımlarıyla Müftülük Sitesi hizmete açılmıştır.

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları

Yeni Faaliyet Döneminde Daha Etkin

1996 yılında kurulan Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları 2001-2002 yılı faaliyet dönemine düzenlediği bir tören ile başladı.

2001-2002 faaliyet döneminde gerçekleştirilecek hizmetlerin anlatıldığı törende; Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları'nın sosyal, kültürel, dinî, millî ve eğitim alanında gerçekleştirdiği faaliyetleri ihtiva eden bir sinevizyon gösterisi de yer aldı. Programın sonunda davetlilere Türk Tasavvuf ve Türk Musikisinden seçkin örneklerin yer aldığı bir de konser verildi.

Tören münasebetiyle bir konuşma yapan Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları Başkanı Ayşe Sucu toplum olarak insanlığın mutluluktan uzaklaştığını ve bir arayış içinde olduğunu vurgulayarak, "İnsanlık ve toplum olarak gün geçtikçe mutlu bir toplum olmaktan uzaklaşıyoruz. Umutlarımız, hayalleri-

miz sarsılıyor; rüyalarımız kaba dö-nüşüyor. Dostluklarımız azalıyor, inançlarımız artık bize coşku vermiyor. Aile yapımızın sıcaklığı, akrabalarımıza karşı güven duygumuz gün geçmiyor ki yeni bir darbe almasın. Bizi hayata bağlayan temel dinamiklerle aramızdaki mesafe hergün biraz daha açılıyor. Fasit bir daire içinde kör bir egoizme saplanıp kaldık. Etrafımızdaki çember durmadan daralıyor. Toplum olarak, hatta insanlık olarak büyük bir çürümeye sürecini yaşıyoruz. İnsanımızın yüzü gülmüyor, kimsenin birbirine sevgi ve saygısı, hatta güveni kalmadı. Bu gidişe kim dur diyecek? Gidişimiz nereye? Doğrusu bu soruların cevabını da bilmiyoruz." dedi.

İnsanlığın içinde bulunduğu durumu William Shakespeare'nin bir şiiriyle anlatan Ayşe Sucu "William Shakespeare, bundan yaklaşık beş asır önce o ünlü 66. Sone'sinde adeta insanlığın geleceğini görüyor. Ve hepimizin duygularına bakın nasıl tercüman oluyor:

Vazgeçtim bu dünyadan, tek ölüm paklar beni,
Değmez, bu yangın yeri, avuç açmaya değmez.
Değil mi ki çiğnenmiş inancın en seçkini,
Değil mi ki yoksullar mutluluktan habersiz,
Değil mi ki ayaklar altında insan onuru,
O kız oğlan kız erdem dağlara kaldırılmış,
Ezilmiş, hor görülmüş, el emeği, göz nuru,
Ödlekler geçmiş başa, derken mertlik bozulmuş,
Değil mi ki korkudan dili bağlı san'atın
Değil mi ki çılgınlık sahip çıkmış düzene,
Doğruya doğru derken cığırie çıkmış adın,
Değil mi ki, kötüler kadı olmuş Yemen'e;
Vazgeçtim bu dünyadan, dünyamdan geçtim ama,
Seni yalnız koymak var, o koyuyor adama.

Bu şiirin bugün için tazeliğini koruması sadece sanatçının başarısına bağlı değil elbet. Dünyanın şikayete değer taraflarının bütün modern zamanlar boyunca aynı kalmasının şüphesiz payı büyük. İnsanlar zorbalıklar, kadirbilmezlikler, adaletsizlikler; zulümler, sevgisizler altında hep bulunagelmisler. Dünyadan tiksinek için sebepler dün nasıl var idiyse, bugün de var. Ama asıl üzerinde durulması gereken husus, bütün çirkinliklere, bütün bötülöklere rağmen neye tutunduğumuz, neye umut bağlayacağımızdır.

Nasıl Shakespeare'i, dünyadan vazgeçmeden alıyokan, caydıran, bağlandığı varlık veya ideali yalnız bırakmamak düşüncesiye, aynı şekilde bizler de, inanç ve ideallerimize içten bağlanmak durumundayız. İşte insanı insan kılan öz bu düşüncede gizlidir. İnsan, ancak kendini bir inanca, bir ideale, bir düşünceye adanarak yaşar. Bu uğurda hayatın bütün zorluklarına karşı sabırla direnir. Mevziyi

terketmez ve hedefe karşı her zaman bir uyanıklık ve bilinç içinde olur.” dedi.

Hayata karşı insanlığın yüklenebileceği en diri bilincin hayatın yasalarını özümsemekten geçtiğini ifade eden Ayşe Sucu “Bu yasaların belli başlılarından biri değişimdir. Biz değişimden Ahmet Hamdi Tanpınar’ın anladığını anlıyoruz:

“Herşey değişebilir, hatta kendi irademizle de değiştiririz. Değişmeyecek olan, hayata şekil veren, ona bizim damgamızı basan şeylerdir.”

Bize göre değişim, insani özün korunarak geliştirilmesidir. Öz nedir? Öz, bizi biz yapan değerler manzumesidir. Bu bizi biz yapan değerleri geliştirmek zorundayız. Eğer önünüzü yeni anlayış ve olanaklara göre geliştiremezsiniz statükocu olup çıkarsınız. Unutmamalı ki, hayatın yeniliklerine karşı hiçbir güç direnemez. Bir zaman gelir ki özünüzü bile kaybedebilirsiniz.” dedi.

Değişimin hayat ve hayatın olguları karşısında insanın kendini ve kendi yerini önce anlama ve sonra da yeniden anlamlandırma eylemi olduğunu belirten Ayşe Sucu “Anlama ve anlamlandırma yeteneğinizi her an aktif tutamazsanız, size takdir edilen rolü oynamaya mahkum olursunuz.” dedi.

Bizi biz yapan değerlerin kültürel değerler, aile yapısı ve inanç değerlerinin olduğunu belirten Ayşe Sucu “Bizler, inkar temeli üzerine kurulu ve diyalektikten yoksun yüzeysel etkileşimlerin değil, eleştirel mantığa dayalı

yeniden yorumlayıcı bir anlayışın değişim olduğuna inanıyoruz. Dilimiz, inanç ve kültürel değerlerimiz, aile yapımız, moral değerlerimiz... İşte bunlardır bizi biz yapan değerler. Savunma psikolojisiyle değil, kendimizi ifade etme bilinciyle öz değerlerimize sahip çıkıyor ve onları sorunlarımıza çare olacak bir anlayışla takdim ediyoruz Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları olarak. Bu dünyadan ve dünya içindeki yerimizden hoşnutuz. Yeter ki kendimiz kalalım ve öz değerlerimizi temsil etmeyi bilelim.” dedi.

Konuşmasının sonunda terör konusuna da değinen Ayşe Sucu “Dünyanın gündeminde terör konusu var. Bu sorun, insanlık tarihi kadar eski bir sorundur. Önemli olan sorunun kaynağını doğru teşhis etmek ve ürettiği baskıyı kurutabilmektir. Bu konuda

dostlarımız Türkiye’nin deneyimlerinden yararlanmasını bilmelidir. Çeyrek asırdır bu soruna karşı güvenlik güçlerimizle birlikte topyekün bir halk olarak etkin bir mücadele verdik. Geride on binlerce gözü yaşlı anamız-babamız, bacımız-kardeşimiz kaldı; ama yılmadık, inancımızı yitirmedik ve büyük ölçüde başarıya ulaştık.” dedi.

Bu faaliyet döneminde Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları’nın dini ve felsefi sohbetler düzenleyeceklerini, güncel konularda konferans ve panel tertip edeceklerini, dini ve kültürel dersler vereceklerini, ayrıca İngilizce, Osmanlıca, musiki, diksiyon, hızlı ve etkin okuma gibi alanlarda kurslar düzenleyeceklerini belirten Ayşe Sucu, Kadın Kollarının ileriki tarihlerde terör konusunda bir panel düzenleyeceklerini de söyledi.

Türk Tasavvuf ve

Türk Musikisinden

seçkin örneklerin yer

aldığı konser izleyiciler

tarafından büyük bir

ilgiyle izlendi.

VAKIF hakkında genel bilgiler

19 yıldan beri her yıl aralık ayının ilk haftası **“Vakıflar Haftası”** adıyla kutlanır ve vakıf olgusuna insanların dikkatleri çekilir. Bu haftada vakıfların mahiyeti, icra ettikleri fonksiyonlar, verdikleri hizmetler vb. konularda insanlarımız aydınlatılmaya çalışılır. Bu yıl Ramazan münasebetiyle 24-31 Aralık tarihlerinde kutlanan Vakıflar Haftası dolayısıyla biz de tarihte vakıfların konumu hakkında bilgi vermek istedik. Bunu yaparken de; vakıflar konusunda ülkemizin önde gelen uzmanlarından olan Dr.Nazif Öztürk'ün Türkiye Diyanet Vakfı yayınları arasında yer alan **“Türk Yenileşme Tarihi Çerçevesinde Vakıf Müessesesi”** adlı eserinden bizce önemli olan pasajları bu yazımızda sizlere sunduk. Bunu yaparken de değerli yazarın gösterdiği kaynakları da koruduk. Umarız Vakıflar Haftası vesilesiyle; vakıfların anlaşılmasına bir katkımız olur.

Vakıf: Taşınır veya taşınmaz bir değerlin belirli gayelerle bir amaca tahsisinden doğan, hukukî statüye ve süreklilik kavramına sahip, malın doğrudan kendini temsil ettiği, tescilinden sonra kurucusu dahil herkesi bağlayan hukukî bir akittir.

* Vakıflar başlangıçta ferdî ihtiyaçların giderilmesi amacıyla ortaya çıkmışken daha sonraları, bu müesseseye ilgi gösteren milletlerin sosyo-kültürel yapısı, ihtiyaçları, eğilimleri ve zenginliklerine göre değişerek hayatın her safhasında yerini almıştır. Özellikle Os-

manlı'larda, hem ferdi hem de devleti ilgilendiren bir yaşam biçimi haline gelmiştir. (Arsebük 1938: 297-298; Onar, 1952: 511; Öztürk, 1985: 32-35)

* Bu sayede, eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, bayındırlık, ulaşım ve güzel sanatlar gibi bir toplumun insanî hasletlerini geliştirerek, onu, başariye ulaştıracak bir çok sektörün kurucusu ve işleticisi olmuştur.(Onar 1952: 511; Köprülü 1951: 495-496; Yediyıldız 1982:24)

* İnsanları vakıf kurmaya sevkeden saiklerden birçoğunu, dünya

hayatının geçici olduğunu, insan ömrünün birgün gelip biteceğini, bu dünyada sahip olunan herşeyin insana ahiret hayatını kazanmak için verildiğini.. anlatan ve hemen bütün vakfiyelerin başlangıç kısmında yer alan ifadelerde bulmak mümkündür. (Yediyıldız 1982: 26-27)

* Topluma yararlı bir fert olmanın ve ihtiyaç içerisinde kıvranan bir canlının imdadına yetişmenin psikolojik hazzını duymak istemektir. Daha açıkçası insanoğlu mutluluğu aramaktadır. Gerçekten vakıf yapan kişi, feragatın ve başkalarına yardımcı olmanın mutluluğunu vakıf müessesesinin imkanlarından yararlanan kişi de, bir ihtiyacını karşılamamanın hazzını duymaktadır. Bu, birbiriyle çelişmeyen ve bir diğerinin mutluluklarını azaltmaksızın dalgalar halinde, cemiyetin bütün fertlerini saran, topyekün bir mutluluktur.

* Vakıf; insan, karar ve mal üçlünün bir araya gelmesinden doğan, yazılı bir statüye sahip, topluma hizmeti gaye edinen dinî, içtimâî, iktisadî ve kültürel boyutları bulunan nev'i şahsına mahsus bir sektördür. (Öztürk 1995:24)

* Vakıflar; tesis edildikleri toplumun ihtiyaçlarına ve kurucularının dünya görüşü ve kabiliyetlerine göre, çok değişik amaçlarla kullanılabilecek bir yapıya sahiptir. O, ne bazılarının zannettiği gibi dokunulmazlığı olan bir mefhum, ne de içtimâî zararlarından bahsedilerek, sosyal bünyeden sökülüp atılması gereken bir kuruluştur.

Kurucusunun gayesine ve ona şekil veren hukukî normlara göre değer kazanmaktadır. Eski hukukumuz, vakfın sıhhatinde, en başta gurbet kastini ve topluma yararlı olma şartını aramıştır. (Ö.Hilmi 1307: 15; M.Hamdi 1327: 18; M.Hamdi 1330: 43-44; A.Haydar 1340: 119)

* Sosyal hizmet, çok yönlü neticeler doğuran bir faaliyettir. Bir yandan hizmet veren ve alanı mutlu kılarken, öbür taraftan devletin güven ve istikrarına hizmet eder. Sosyal bünyeyi istikrarlı hale getirir, devletin yüceliğini ve adaletini sergiler. (Öztürk 1995:28)

* Kültür, bir toplumu, ortak gayeler etrafında toplamak suretiyle onları millet vasfına yükselten; kabiliyetlerini ve bedî zevklerini ortaya çıkaran müşterek bir özelliktir. Kültürü meydana getiren unsurlar ise, ferdin beşerî davranışlarını tanzim eden inanç, onu gayeler etrafında toplayan ve belirli bir dünya görüşüne yükselten eğitim, ferdi ve içtimâî kabiliyetlerin ortaya konmasını sağlayan san'attır.

Başta eğitim olmak üzere, kültürün temel unsurları olarak vasıflan- dırdığımız bu üç kavramın tarihd- ki gerçekleştirici gücü vakıflardır. (Öztürk 1995:30)

* 1914'de, Osmanlı ülkesinde devlete ait tek kütüphane vardı. O da kapasite itibariyle İstanbul'da bulunan vakıf kütüphanelerinin en gerilerinde olan Veliyyü'd-din Efendi ve Ragip Paşa kütüphanelerinden birine bile denk değildi. (M.Hamdi 1326: 12)

* Vakıflar günümüz modern devletlerinde sergilenen ekonomik ve sosyal faaliyetlerde olduğu gibi, hür teşebbüs, serbest ekonomi kuralları ve yerinden yönetim esasla-

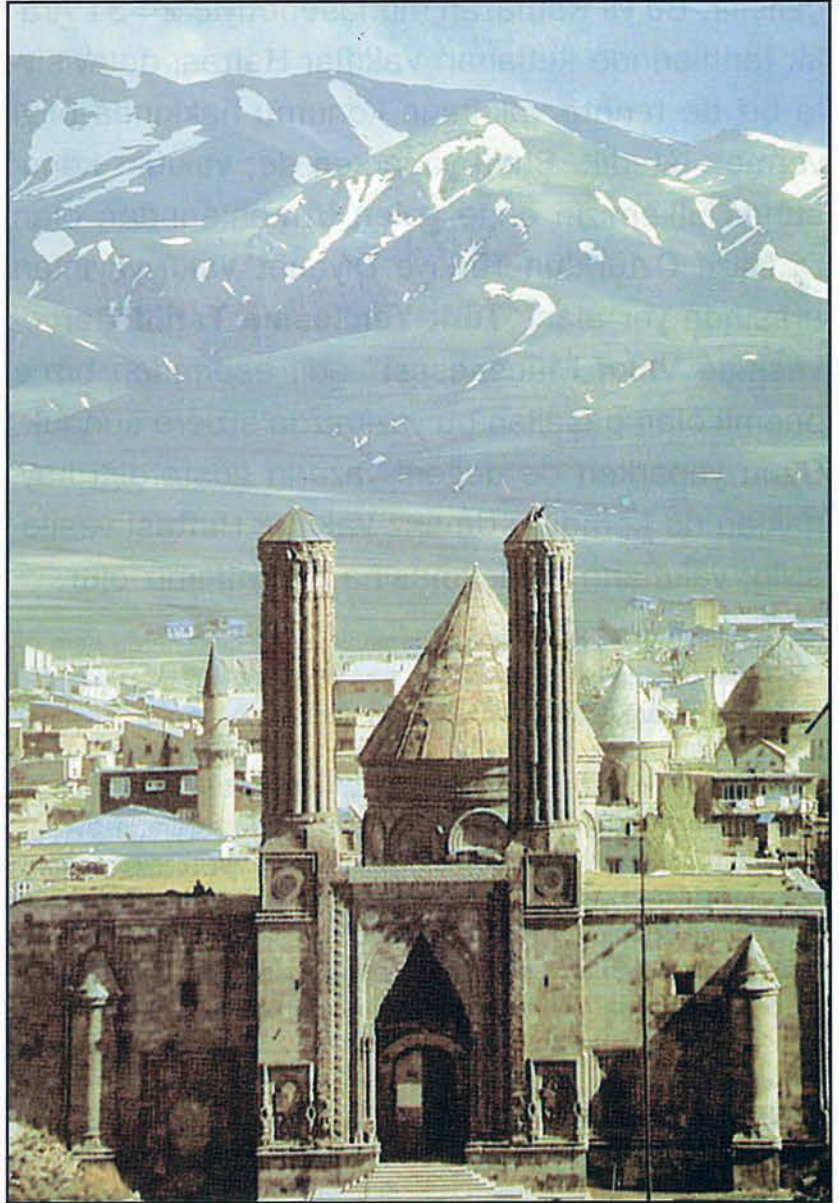
rına göre, vâkıfın koyduğu şartlar doğrultusunda hizmet vermişlerdir. (Öztürk 1985: 52-53)

VAKFİYELER

Vakfiye : Vakıfta bulunması gereken temel kuralların yer aldığı ve hâkimin kararıyla hüküm ifade eden yazılı bir belgedir.

Vakfiyeler hukukî bir belge olmasının yanında, ait oldukları cemiyetlerin içtimâî bünyesini, kültür yapısını ve kıymet hükümlerini ifade eden çok önemli tarihi vesikalardır. (Yediyıldız 1982: 24)

* Vakfiyeler; kurucusunun kültür seviyesi ve mevkiine, tahakkuk ettirmeyi planladığı amacın genişliği- ne ve bırakılan mal varlığının azlığı ve çokluğuna göre hacim itibariyle değişmektedir. Bazen bir vakfiye

tek bir sayfaya yazılabildiği gibi, bazen de üç-beşyüz sayfalık defterler halinde hazırlanmaktadır.

Vakfiyelerde; insanları vakıf kurmaya sevk eden amiller ile vakfiye şartlarını sonsuza kadar aynen uygulayacaklara vâkıfın duası, aksine davrananlara da bedduası yer almaktadır:

* Dünyanın varlığı, emanet, kararsız ve değişkendir. Bolluk ve refahı kaza ile yüklü, sefası cefa ile arkadaşır. Nimeti üzüntüye, sağlığı sıkıntıya dönüşür. Kolaylığı zorlukla kardeş, yararı zararla bağlantılıdır. Nasbı azil ile ikiz, mutluluğu üzüntü ile ilişkilidir. (VGMA Mevlana Ahmet İbn-i Muharrem'in, Evâ-il-i Ramazan 1005; 583, 3-6)

* Baki ve sabit olmayan bu dünyanın evinin nimetleri geçici bir gölge, onda oturmakta olan kimse ise gitmek üzere olan misafir gibidir.

Aklı olan her insan gaflette olmaz. Geleceğini gözönünde bulundurarak ahirette vadedilen iyi mertebelere ulaşabilmek için, hayır ve iyilik tohumunu dünya tarlasına eker... Böylece vâkıf, iyilik ve hayırla uzun süre anılmak suretiyle ölümsüzleşmeyi düşünür. (VGMA Şeyh Kenzi Hasan Efendi İbn-i Ahmet'in 1122; 583/52-53)

* Bu aldatıcı dünyanın mal, mülk ve itibarı kararsız, taht ve tacı emanettir. Allah'tan başka her şey yok olacaktır... Dünya bir kimse için devam edip kalacak olsaydı, Allah'ın Ressulü onda ebedi kalırdı... Her olgun olan kimsenin yaşlanmadan önce, gücünün yettiği vakitte hayır ve iyilik yaparak ahiret hayatını düşünmesi gerekir. Vakıf, hayır ve sadaka türlerinin en mükemmeli ve baki kalacak iyiliklerin en güzeli. (VGMA Ebu

Bekir Efendi'nin Gurre-i Recep 1066; 583/118-119)

* Sultan II. Bayezid Vakfiyesi: "... her kim vakfın baki kalmasına çaba gösterirse, dünyada iyilerden sayılır. Ahirette de güzel ecir, bolca sevaba lâyık olur." (VGMAK 911: 128/172-175)

* Selim oğlu İbrahim Paşa Vakfiyesi: "Hazreti Allah'tan dileğimiz odur ki, bu vakf-ı şerifin baki kalmasına, ebedileştirilmesine, muhkem ve güçlü olmasına çaba ve ihtimam gösteren olgun ve hayra yönelik kişiyi, bütün insanların Rabbi olan Hazreti Allah dünya ve ahirette arzularına ulaştırsın, üstün derecelere ve yüce makamlara ulaştırsın." (VGMA 1120: 570/244-250)

* Şayet bir nice zamandan sonra bir güne tahrif ve tebdil ve tağyir ve ta'lil cihetine meyl ve sülük vuku bulur ise, sebep olanlar, yerleri ve gökleri ve bizleri yoktan var eden ve bunca nimetleri ihsan buyuran Allah-u azimü's-şânın kahr ve gazabına uğrasın. Dünya ve ahirette rahat yüzü görmesin. İki cihanda rezaletten kurtulmasın." (VGMAK, 1289: 179/316-317)

* Kanuni'nin Vakfiyesi: "Bunu herkes böyle bilmelidir ki, ... inanarlardan hiç bir kimseye, kararlaştırılıp yazılı şekilde kat'ileştikten sonra artık bu vakfı bozup değiştirmek helal değildir. Tahvil ve tağyirine yeltenen ve sırf kendi tezviri ile iptaline çalışan kimsenin Allah eğrisini, doğrusunu, farz ve nafil ibadetlerini kabul etmesin. Amellerini hüsrana, kendilerini halce ve malca kötülüğe uğrayanlar zümresine katsın. Allah'ın, meleklerin ve insanların lâneti onun üzerine yağsın. Yeri Cehennem olsun." (Küttükcüoğlu (S.Vakfiyesi) 1962: 53-54)

Camiler Haftası

Camiler Haftası münasebetiyle yapılan konuşmaları aşağıda veriyoruz.

Mehmet Nuri Yılmaz
Diyanet İşleri Başkanı

Başkanlığımız 1986'dan bu yana her yıl Ekim ayının ilk haftasını "Camiler haftası" olarak kutlamayı gelenek haline getirmiş, bununla, mabetlerimize olan ilgiyi artırmayı ve gelecek neslimizin zihninde mabet fikrini zinde tutmayı amaçlamıştır. Bu anlamlı faaliyet, gelecek nesillerimiz ve milletimiz açısından ulvi fikirler ve mesajlarla yüklüdür. Hafta boyunca camilerimizin icra ettiği dini ve sosyal içerikli fonksiyonlar aziz milletimize anlatılacak ve bu suretle toplumumuz camilerimizin dini ve toplumsal rolü hakkında aydınlanmış olacaktır.

Yeryüzündeki dinlerin hemen hemen tamamının kutsal kabul ettiği bir ibadet yeri daima varolagelmıştır. İslamın kutsal ibadet mekanı da Kabe'dir. Camiler de Kabe'nin birer şubesi konumunda-

Günümüzle gelecek arasında kültürel köprü oluşturan bu eşsiz kıymetlere sahip çıkmak için 1986 yılından itibaren her yıl ekim ayının ilk haftası Diyanet İşleri Başkanlığınca Camiler Haftası olarak kutlanmaktadır. Bu hafta münasebetiyle yapılan programlarda, ata yadigarı eserlere sahip çıkılması, camilerin dini ve millî kültürümüzdeki yerinin ortaya konması, günümüzdeki bu hususa gelinen noktanın tespiti, bundan böyle yapılması gereken hususların müzakeresine zemin hazırlamak, yeni inşa edilecek camilerin de mimari ve fonksiyon bakımından tarihi camilerimizle bütünlük arzemesi gerektiği gibi konular dile getirilmektedir.

Yine bu hafta münasebetiyle 81 il ve 850 ilçe müftülüklerince mahallinde panel ve konferanslar düzenlenmekte, bütün camilerin yıllık bakım ve onarımları yapılmaktadır.

Yurtiçinde 2001 yılı itibarıyla 75 bin 302 cami bulunmaktadır. Bunlardan 64 bin 157 adedi kadrolu, 10 bin 845 adedi ise kadrosuzdur. Bu camilerde din hizmetleri sınıfında görev yapan 54 bin 72 imam hatip, 9570 müezzin kayıym bulunmaktadır. Yurtdışında bulu-

nan cami sayısı ise 1310 adet olup, görevli sayısı da 1019'dur.

Camiler Haftası'nın 16. sı bu yıl Kocatepe Camii Konferans Salonu'nda düzenlenen bir törenle kutlandı. Törene başta Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz olmak üzere, milletvekilleri, siyasi parti temsilcileri ve kalabalık bir topluluk katıldı. Hafta münasebetiyle camilerin önemini dile getiren konuşmalar yapılırken, başarılı din görevlilerine plaket verildi.

dır. Uygulamada kolaylığı esas alan İslam, temiz olmak şartıyla bütün yeryüzünü Allah'a ibadet için elverişli mekan olarak kabul etmekle birlikte, mabetlere ve mabedlerde topluca yapılan ibadetlere büyük önem vermiştir. Başlangıçta, ibadet yerlerine secde edilen yer anlamına gelen "mescit" adı denilirken, bilahare fonksiyonu esas alınarak "cami" ismi kullanılmaya başlanmıştır. Camilerin kutsiyeti dini ve sosyal hayat açısından icra ettiği fonksiyondan kaynaklanmaktadır. Kur'an-ı Kerim'de, camileri imar ve ihya etme şerefının mü'minlere ait olduğu, bunun Allah'a ortak koşanlara yaraşmadığı, küfürde ileri giden zalimlerin müminleri camilerden men ettikleri ve onları tahribe yöneldikleri belirtilmektedir.

İnsanları bir araya toplayan camiler, Müslümanların, manevi, ruhi, hissi ve metafizik duygularını derinden kuşatan huzur mekanlarıdır. Kur'an tabiriyle nefsin tathir ve tezkiyesi, yani en yüksek seviyede temizlenmesi için camilerden daha elverişli mekanlar yoktur. Çünkü insan orada yaratıcısının azameti ve yüceliği karşısında, özündeki kul olma değerlerini şuur planına çıkararak Rabbine iltica etmekte, hak ile temasa geçmektedir.

Mescid-i Nebevi, inşasında bizzat Hz. Peygamberin de çalıştığı bir mabettir. Herbiri Mescid-i Nebevi'nin birer benzeri olan camilerin, dini hayatımız açısından önem ve fonksiyonlarını kavrayabilmek için, öncelikli olarak bu örnek mescide bakılması gerekir. Hz. Peygamber, organize etmek istediği ilk Medine toplumunda, Mescid-i Nebeviyi merkeze almış ve ona hayati fonksiyonlar yüklemiştir. Bilindiği üzere bu mescit sadece ibadet mekanı olmaktan ibaret değil, aynı zamanda din ve dünya işlerinin konuşulduğu, savaşa veya barışa karar verildiği, gelen yabancı heyetlerin kabul edildiği, aynı zamanda ibadet vakti geldiğinde namaz kılındığı bir mekandır. Yani o zaman camiler İslam toplumunun tek merkezi bir kurumu idi. İslam varlığı ve medeniyeti bu merkezden neş'et etmiştir. Eğer Medine'deki Hz. Peygamber mescidi olmasaydı, bu muhteşem İslam medeniyeti vücut bulmazdı. Bu itibarla, büyük Ata-

türk'ün de belirttiği gibi, camiler birbirmizim yüzüne bakmaksızın sadece namaz kılınıp, çıkılıp gidilen yerler değil, ibadetle beraber din ve dünyamız için yapılması gerekenlerin düşünülüp, konuşulduğu yerler olarak görülmelidir.

İslam toplumu için vazgeçilmez bir değer olan camilerimiz, bazı fonksiyonlarını farklı kurumlara devretmiş olsalar da, ilk dönemlerine benzer bir şekilde, sosyalleştirici, bütünleştirici, eğitici ve öğretici fonksiyonlarını günümüzde de icra etmektedirler. Camiler İslam toplumlarının simgeleridir. Bir beldenin İslam beldesi olduğunun en güzel kanıtı göklere yükselen minareleriyle camilerdir. Camiler, şehrin mimari estetiğine de önemli ölçüde güzellikler katan kapılardır. Hz. Peygamberimizden rivayet

edilen bir hadis-i şerifte; "Allah'a göre bir beldenin en güzel ve en hayırlı yeri, o beldenin mescitleridir" buyurulmuştur.

Camiler İslam'ın anlaşılması ve hayata geçirilmesi açısından önemli kurumlardır. Bilindiği gibi İslam başlangıçta mescitlerde öğretiliyordu. İmam-ı Azam, İmam Malik, Hasan el-Basri gibi büyük İslam alimleri faaliyetlerini camilerde sürdürmüşlerdir. Daha sonra medreselerle İslam eğitim ve öğretimi cami dışına taşmış ise de, cami merkezî konumunu muhafaza etmiştir. Selçuklular ve Osmanlı döneminde kurulan birçok medrese, merkezinde cami olan külliye biçiminde inşa edilmiştir.

Başkanlığımız yurt sathına yayılan camilerde vatandaşlarımıza, Kur'an ve Sünnet ışığına dini gerçekleri ve doğru bilgileri hiçbir hata yapmaya meydan vermeden, batıl düşünce ve davranışlardan uzak durarak aktarmaya çalışmaktadır. Bu hizmete toplum olarak büyük ihtiyacımız vardır. Çünkü, bilimsel ve teknolojik kalkınma için gerekli motivasyonu sağlaması olan ve uzun zamandan beri İslam toplumlarında kök salan tembellik ve durgunluğun giderilmesi, zihni, sosyal ve maddi bir silkinme hareketinin başlatılabilmesi için, insanların davranış kalıplarını derinden etkileme gücüne sahip dine ve bu dinin doğru sunumuna her zaman ihtiyaç vardır. Son olaylarla birlikte ortaya çıkan global krizin aşılması ve şiddet içer-

meyen bir kültürün inşası için de dini değerler vazgeçilmezdir. Alexis Carrel'in de belirttiği gibi insanın her devirde su ve oksijen gibi dine ihtiyacı olacaktır. Ünlü düşünür ve tarih felsefecisi Toynbee de bu gerçeği, "eğer insanlığın dünyada bir geleceği varsa, ben bunun son dört bin yılda ortaya çıkan dinlerin içinde yattığına inanıyorum. Din insan ırkının en ciddi meselesidir" cümleleriyle dile getirmiştir.

Camiler dinin öğretildiği en yaygın mekanlar olması sebebiyle, buralarda aktarılan İslam anlayış ve yorumunun ifrat ve tefrit çizgilerinden uzak ve güvenilir olması büyük ehemmiyet arz etmektedir. Çünkü İslam, emirleriyle, yasaklarıyla ve tavsiyeleriyle çok hassas dengeler üzerine bina edilmiştir. Bu hassas dengenin bozulması, insanı bunalıma ve felaketlere sürükleyebilir. Dini prensipleri hiçbir kayda tabi olmaksızın keyfi bir şekilde yorumlama, bir ifrat alametidir. Dini konularda ifrata kaçmak, çok tehlikeli sonuçları ortaya çıkarır. Kur'an-ı Kerim'de İslam toplumu "orta yolu izleyen bir ümmet" olarak nitelendirilmektedir. Hz. Peygamberimiz ise "her işin en hayırlısı orta yol üzerine olanıdır" buyurmuşlardır.

Çoğu zaman ifrat ve tefrit noktalarında ele alınan kavramlardan birisi de cihaddır. Bilindiği üzere en önemli İslami kavramlardan biri olan cihad, kararlı ve şuurlu gayret çalışma ve didinme anla-

mına gelmektedir. Bu kavrama bazıları uygarlığı tehdit eden, dini taassubun körüklediği kör bir fanatizm örneği olarak takdim ederken, bazı kişiler de İslam'ı harp yoluyla yaymak bütün müslümanlar için dini bir görevdir görüşünü ileri sürerek zihinleri maksatlı bir şekilde karıştırmaktadırlar. Halbuki Kur'an-ı Kerim'e baktığımızda orada, Müslümanlara İslam'ı zorla yaymak değil, insanları hikmet ve güzel öğütle Allah yoluna davet etmek sorumluluğunun yüklendiğini görmekteyiz. Bu kavramın bu şekilde anlayışına İslamın özünü ve maksatlarını iyi kavrayamamış bazı cahil kimselerin yanlış söylem ve eylemlerinin katkısının olduğunu da söyleyemiz gerekiyor.

Kur'an-ı Kerim bırakın İslam'ı zorla kabul ettirmeyi, Yahudilik ve Hristiyanlık gibi farklı dinlerin kutsal ibadethanelerini korumayı da Müslümanlara bir vazife olarak yüklemiştir. Bir ayette "Eğer Allah'ın insanların kimini kimiyle defetmesi olmasaydı, manastırlar, kiliseler, havralar ve içinde Allah'ın isminin çokça anıldığı mescitler muhakkak yıkılıp giderdi." denilmektedir. Bu öğretiyi getiren bir dinin mensuplarına ait olan mabetlerin, camilerin başka olaylar gerekçe gösterilerek tahrib edilmesi, yıkılıp yakılması üzüntü verici gelişmelerdir. Kur'an-ı Kerim 1400 yıl önce herkesin ancak kendi eylemlerinden dolayı sorumlu tutulabileceğini insanlığa haykırışken, günümüzde bizi bu

idrak seviyesinin gerisine götürecek gelişmeleri insanlığın geleceği açısından kaygı verici gelişmeler olarak değerlendirmiyoruz.

Unutmayalım ki, bizler dünyaya bir birimizle savaşmak için değil, hayırdan yarışmak gayesiyle gönderildik. Farklılıklarımız, dini ve kültürel çoğulculuğun temeli ve zenginliği olarak kabul edilmelidir. Yüce Allah'ın takdiri söyledir. Kur'an-ı Kerim'de şöyle denilmektedir: Allah dileseydi sizi tek bir ümmet yapardı. (Sizi farklı yaratması) verdikleriyle sizi denemesi içindir. Farklılıklarımız hiçbir zaman kavga ve savaş sebebi olmamalıdır. Kur'an-ı Kerim müslümanları çoğulcu bir anlayışa sahip kılmak için, farklı din mensupları arasındaki ihtilaflarda hakikatin bilgisinin ve nihai yargının kendi katında olduğunu açıkça ifade etmektedir.

Savaşta bile masum çocukların, kadınların ve din adamlarının öldürülmesini yasaklayan, çevreye ve ibadethanelere zarar verilmemesini emreden bir dine mensup kimse, masum insanların ölümüne neden olacak terör hadiselerine kesinlikle tevessül edemez. Sadece İslam değil hiçbir din böyle bir insanlık ayıbını tasvip etmez. Hz. Peygamber, gerçek mücahidi Allah yolunda nefsi hevasını yenmek için gayret eden kişi olarak tarif etmektedir. Cihad etmek isteyen Müslüman ilk olarak nefsinin hakim olmalıdır. Nefsini, doğruyu kavramak üzere eğitmeli, zihnini ön yargılardan kurtarmaya çalışmalıdır. Zira önyargılar insandaki çelişkileri fark edebilme yetisini öldürmektedir.

Biz Diyanet İşleri Başkanlığı olarak camilerde müftü, vaiz ve imam hatiplerimiz vasıtasıyla hutbeler, vaazlar, konferanslar ve cami dersleri vererek vatandaşlarımıza sağlam, kaynaklardaki dini bilgileri aktarmaya gayret ediyoruz. Aktarılan bilgilerin doğruluğunu test edebilecek ve denetleyebilecek bir mekanizmaya da sahip bulunmaktayız. Bu itibarla vatandaşlarımızın dini konularda camilerde sunulan dini bilgilere itibar etmelerini ve özellikle cami dersleri faaliyetlerimize iştirak ederek bilgi açıklarını ikmal etmelerini tavsiye ediyoruz.

Başkanlığımızın son yıllarda başlattığı ve giderek yaygınlaşan önemli bir hizmeti de, merkezi vaaz uygulaması-

dır. Bu sisteme göre, şehrin merkezi bir camisinde ehil ve yetkin kişilerce yapılan vaazlar, diğer camilere kablolu ya da kablosuz sistemlerle ulaştırılmaktadır. Bu uygulamaya geçişimizin temel nedeni, mesleğinde ehil ve seçkin din görevlilerimiz vasıtasıyla vatandaşlarımızı dini konularda sağlıklı bir şekilde aydınlatmak, ehliyetsiz kişilerin vaaz etmelerini önlemektedir. Önümüzdeki hedefimiz ise, bütün görevlilerimizi dini yüksek tahsil görmüş, hatta yüksek lisans veya doktora yapmış hale getirmek, böylelikle bütün camilerimizde yüz yüze irşatta bulunmaktır.

Camilerde okunan hutbeler de topumu dini konularda aydınlatma açısından büyük önem arz etmektedir. Hutbelerin, hiçbir sapmaya meydan vermeden, batıl düşünce ve inanışlardan uzak durarak, Kur'an ve Sünnet ışığında, akıl ve mantık çizgisinde kalarak ve ülke mefaatlerini gözeterek sunulması çok önemlidir. Bu sebeple, hutbeler Başkanlığımız merkezinde görev yapmakta olan dini yüksek tahsil görmüş, akademik çalışmalar gerçekleştirmiş olan uzman personel tarafından hazırlanmakta ve ülke genelinde bütün camilerimizde okutulmaktadır.

İslam bilginleri, önemli iletişim aracı olan Cuma hutbelerinin amacını; müslümanlara vaaz ve nasihat etmek, iyiliklere yöneltmek, dini duyguları geliştirmek ve insanları yanlış davranış ve kötülüklerden caydırmak şeklinde açıklamışlardır. Cuma namazı, toplumsal yönü ağır basan ve ibadet olduğu için, bu ibadetin en önemli rükünlerinden biri olan hutbelerde de, ağırlıklı olarak sosyal problemlere yer verilmesi gerekir. Nitekim Hz. Peygamber Efendimizden bu yana, bütün İslam toplumlarında okunan hutbelerde, din, ülke ve millet menfaatine olan hususlar konu edilmiş, dini ve milli hassasiyetler, özellikle toplumun ihtiyaçları dikkate alınmıştır. Mesela Veda hutbesine baktığımızda, burada inanç esaslarından tutun, insan haklarına ve iktisadi konulara varıncaya kadar pek çok konuya temas edildiğini görmekteyiz.

Öte yandan İslam dininin evrensel bir din olduğu ve hayatın her alanını kuşatan ilke ve prensipler getirdiği unutulmamalıdır. Evrendeki her türlü olay dinin ilgi alanının dışında değildir. Sözgelimi insan sağlığı, insanın ekonomi dünyasındaki sıkıntılara, ısraf ekonomisinin menfi sonuçları, doğanın korunması, çevrenin güzelleştirilmesi, organ nakli ve benzeri daha birçok konu İslam'ın konuları arasında yer almaktadır. İslamın hayat dini olmasının esprisi burada yatmaktadır. Başkanlığımız ve müftülüklerimizce zaman zaman hutbe konusu yapılan güncel olaylar İslam'ın bu cihansümül bakışının bir gereği olarak düşünülmektedir. Bunun aksini düşünerek, hutbe konularını belli bir sınır içerisinde tutmak, İslam'ın evrensellik ilkesini daraltmak olur.

Bütün bu uygulamaları bazılarının zannettiği gibi devletin veya siyasilerin dine baskısı şeklinde yorumlamak gerçeklerle bağdaşmamaktadır. Bizler devlet adına maaş verdiğimiz görevlilerimizi dini görevlerini yaptıkları için değil, yapmadıkları takdirde cezalandırmaktayız. Buna karşılık görevlerini mükemmel yapanları da çeşitli şekillerde ödüllendirmekteyiz. Ancak dini gerçekler yerine tutarsız şahsi yorumlarını insanlara anlatarak görevini istismar edenlere de fırsat vermemekteyiz. Bu da gayet doğal ve kamu yararının gereği olarak telakki edilmelidir.

Başkanlık olarak camilerde başlattığımız bir diğer hizmet de merkezi ezan uygulamasıdır. Bilindiği üzere ezan, ibadet vaktinin geldiğini bildiren tevhid inancının ilanı anlamını taşıyan İslam dininin sembollerinden biridir. Öneminden dolayı ezanın kulağa hoş gelecek bir şekilde güzel sesle okunması büyük önem arz etmektedir. Başkanlık olarak bu konuda aldığımız ilk tedbir, müezzinler için ezanı güzel okuma kursları düzenlemektir. Hemen hemen müezzinlerimizin tamamı bu çerçevede bir veya birkaç kurstan geçmiş bulunmaktadır. Ancak belirli bir yaşa gelmiş kişilerden bu konuda istenilen verim tam olarak elde edilememektedir. Bu nedenle ülke genelinde bazı camilerimizden ezan seslerinin kulağa hoş gelmediği, ses cihazlarının istenilen şekilde ayarlanamadığı, birbirine yakın camilerde okunan ezan seslerinin karışıklığından dolayı anlaşılacağı yönündeki şikayetler de sona ermemiştir. Söz konusu mahzurları ortadan kaldırmak ve insanımıza güzel ezan dinletebilmek için bir tedbir olarak, güzel ezan okuyan müezzinlerimizin merkezdeki bir camiden okuyacakları ezanın, diğer camilere de ulaştırılması şeklindeki merkezi ezan sistemine geçilmesi faydalı görülmüştür. Bu uygulama bazı illerimizde başarıyla sürdürülmektedir.

Camilerimizin tarihten gelen müstesna rollerini sürdürmesinde Başkanlığı-mız mensuplarına çok önemli görevler düşmektedir. İslamiyetin ilk yılından bugüne kadar camiye gelen mü'minlerin niyet ve arzusu bellidir. Onlar camide kendilerini yaratan Allah'a ibadet eder, dinlerini öğrenmeye çalışırlar, dünya ve ahiret mutluluğunu ararlar. Günümüzde ve gelecekte bu misyon devam ettirilmeli, müslümanların camiden faydalanarak mutlu bir halde evlerine dönmeleri sağlanmalıdır.

Bütün bu anlatılanlar ışığında, Başkanlığımızın Camiler Haftası kutlama kararının ne kadar isabetli olduğu anlaşılacaktır. Böylelikle, toplumumuz bu dini ve kültürel emanetin inceliklerini kavrayarak gelecek nesillere daha sağlıklı aktaracaktır. Geçen yıllarda olduğu gibi, bu yıl da Camiler Haftası boyunca çeşitli etkinlikler tertip edecek, vaazlarda camilerin ve camilerde yapılan toplu ibadetin önemi anlatılacak, ilim adamlarımız tarafından merkezde ve bütün yurt safhında konferanslar verilecek, seminer ve paneller tertip edilecektir. Bu vesile ile camilerin çevrelerindeki hasta, muhtaç kişiler ve aileler ziyaret edilecek ve kendilerine yardımcı olunmaya çalışılacaktır. Yine bu hafta dolayısıyla camilerin tüm müstemilatı da elden geçirilerek genel bir temizlik yapılacaktır.

"Camiler Haftası" dolayısıyla halkımızın, camilerin hayatımızdaki yerini ve önemini daha yakından kavrayacağını

ümit ediyor, haftanın hedefine ulaşmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

Nevzat Ercan

Devlet Eski Bakanı
DYP Grup Başkan Yardımcısı

İçinde yaşadığımız günlerde, dünyada gelişen ve insanlık için önemli bir tehdit unsuru oluşturan terör hadisesiyle ilgili birkaç hususun altını çizmek istiyorum. Yürekten inanıyorum ki, İslamın, yüce dinimizin evrensel mesajları iyi algılanmış olabilseydi, İslam doğru anlaşılabilseydi, bugün insanlık alemi barut, gözyaşı, kan gibi dehşet verici sahnelere tanık olmazdı. Tek kelimeyle altını çizmek istediğim husus budur.

Evet İslamın evrensel mesajlarını bugün bir defa daha gördük ki, iyi ve doğ-

ru anlaşılması, doğru anlatılması lazım. Çünkü özünde kardeşlik ve barış olan bir dinin bugün her zamankinden fazla, sadece İslam alemi için değil bütün insanlık için ne kadar önemli olduğunu bugün çok daha iyi anlamak zorundayız.

Bu bakımdan Camiler Haftası'nda hiç olmazsa din görevlilerimizin, hemen herkesin, ilgililerin, insanlığın huzuru için, barışı için İslamın bu evrensel mesajlarını aktarmak gibi bir önemli görevle yükümlüdürler. Bu bilinçle öyle zannediyorum bu hafta çok daha iyi değerlendirilecektir. Bunu umut ediyorum ve insanlığın kurtuluşunu yüce dinimizin bu sarsılmaz prensiplerinde ve mesajlarında görüyorum.

Bülent Akarcalı

Sağlık Eski Bakanı

Ben buraya partimi de temsil etmek üzere geldim. Ama daha ziyade dedemizden varisliği kalan İzmir'deki Akarcalı camii onun hatırasına geldim. Hem de Altunizade Camii'nin baba-oğul 70 sene imamlığını yapmış büyük dedelerimin de anısına geldim.

Bu mutlu ve güzel bir gündü. Camilerimiz tabii ki bina ve estetik olarak her zaman anılır. Ama Sayın Başkanın söylediği bir şey var: "Camilerimiz huzur mekanıdır" İşte bütün dünyayı bir cami yapabilirsek, o huzuru bütün dünyaya hep birlikte getirebileceğimize inanıyorum. Bu arada Diyanet Vak-

Bülent Akarcalı

finin da başarılı çalışmalarına burada değinmek istiyorum. Bugün bu camilerin çoğunun yapımı, bakımı bu vakıf sayesinde mümkün olmaktadır. Özellikle yurtdışında yapılan camilerde Vakfın katkısı son derece önemlidir. Bizler buna 1980'den beri şahit olduk. Bunu özellikle bilmemiz lazımdır ve Vakfa yanlışlık yapılması da elberliğiyle önlenmelidir. Benim başkanı olduğum Türk Demokrasi Vakfı, Türkiye Diyanet Vakfı ve Türk Ocağı Vakfıyla çok uzun yıllar birlikte dinimizin, insan hakları, düşünce özgürlüğü ve demokrasi konularında nasıl insanlığa mesaj verdiğini çalışmalarını yaptık. Burada kimi arkadaşlarımız da o çalışmaların içinde olmuştur. Ben şöyle bitireyim:

İnsan haklarını ancak son 20-30 yılda keşfeden Batı dünyasına hep ben şunu söyledim: Bir din ki, temeli kul hakkına bağlı, yüce yaratan, her şeye muktedir olan, ol dediği zaman olduran diyor ki, "Ben bir konuda muktedir değilim, Kul hakkını ben affedemem." Kul hakkı nedir? Ahmed'in Mehmet'e kötülüğü, Mehmet'in Hasan'a kötülüğüdür. Bir din ki, yaratanı, ben bundan muktedir değilim diyor. İşte insan haklarının en büyük delili. Asırlardır bunu uygulamışız, ama dışarıya yeteri kadar anlatamamışız. Bir de burada Sayın Başkan'ın huzurunda uzun yıllardır içinde ukde kalan bir hususu iletmek istiyorum. Benim gönlümde yatan; bir belediyemizin şöyle bir anıt yapması; "Türk-İslam tarihinin üç büyük hitabesi vardır; biri Orhun Anıtlarında, Öbürü Peygamber Efendimizin Veda Hutbesi, Öbürü de Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi" üç hitabeyi yan yana koyduğunuz zaman

içindeki ilahi mesajı da götürsünüz. Çünkü Orhun Anıtlarındaki mesajda da Gençliği Hitabe'de de ilahi bir mesajı görüyorsunuz. İşte bu üç mesajın hem orijinal, hem de bugünkü dille, hatta yabancıların da okuyabilmesi için İngilizcesiyle bir yerde anıt olarak dikilmesini düşünebiliriz.

Bülent Arınç

Adalet ve Kalkınma Partisi
Grup Başkanı

Sayın başkanım çok özlü olarak mescitlerin ve camilerin inancımız içindeki yerini ifade ettiler. Ben bir yabancı sosyoloğun tesbitinden çok kısa olarak bahsedeyim. Özellikle İstanbul'da, varoşlardaki halkın; onların tabiriyle söylüyorum. Anadolu'nun değişik bölgelerinden gelen insanların, bu Yozgat olabilir, Sivas olabilir, Çorum olabilir, Ağrı, Iğdır olabilir. Gecekondu-larını yapmadan önce camilerini yaptıklarını ifade ediyordu. Yani Türk halkı nereden gelirse gelsin, önce camisini yapıyor, ondan sonra kendisinin mesken ihtiyacını gideriyordu. yine tesbitlerinin birisinde diyor ki: Başlanmış ve bitirilmemiş hiçbir cami yoktur. Yani halkımız inancını böylesine güçlü bir şekilde ifade ediyor. Kendi ihtiyaçlarının önüne alıyor. Bu öğütülecek bir durumdur. Allah'a hamdolsun ki camilerde ve mescitlerde sadece ibadet değil sosyal hayatımızın bütün fonksiyonlar da yerine geliyor. Dayanışmanın, sosyal ilişkilerin en güzel örnekleri veriliyor. Dünde daha çok bu tür ilişkileri güçlen-

dirilmesine ihtiyacımız var. Umarım ki Camiler Haftası bu ihtiyacın anlaşılması için verimli ve yeterli olur.

Rıza Ulucak

(Saadet Partisi Ankara Milletvekili)

Kısa bir hatıramı anlatmak istiyorum. Bu mabedin (Kocatepe Camii) yapılması için bir demek kurulmuştur. Ben de o derneğin üyesiydim. Tabii büyük bir eser meydana gelecek. Bir türlü maddi imkanlar gelişmiyordu. Çok şükür Diyanet İşlerimiz bu işe el attı ve Cumhuriyet tarihimizin en güzel mabetlerinden belki de birincisini başardı. Ben bu bakımdan Sayın Başkanın şahsında, bu eserin yapılmasında ve yurtdışında bir çok eserlerin yapılmasında başrolü oynayan bütün ilgililere teşekkürlerimi takdirlerimi sunuyorum. Bu eserlerin devam edeceğine de emin olduğumu belirtmek istiyorum.

Bülent Arınç

Rıza Ulucak

CAMİLERİMİZ

Camiler, topluca Allah'a ibadet ettiğimiz, namaz kıldığımız, Allah'ı zikrettiğimiz, dua ve niyazda bulunduğumuz, yeryüzünde Allah'ın evleri kabul edilmiş, müstesna yerlerdir.

Kelime anlamı toplayan, biraraya getiren demek olan camiler, inananların Rableri önünde saf tuttıkları, rükuya varıp secde ettikleri kutsal mekanlardır.

Kur'an'ın ifadesine göre insanlar için inşa edilen ilk mabed Kabe'dir. Diğer bütün camilerin ise Kabe'nin birer şubesi olduğu kabul edilir. Kur'an-ı Kerim'de "Allah'ın mescidlerini ancak Allah'a iman eden, namazı kılan, zekat veren ve Allah'tan başkasından korkmayan kimseler imar eder." buyurulmaktadır.

İslam adına inşa edilen ilk cami ve mescid Yüce Peygamberimiz Hz. Muhammed (SAV)'in 14 asır önce yaptırdığı Mescid-i Kuba ve Mescid-i Nebevi'dir.

Camiler, inanan insanların herhangi bir ayırımı tabi tutulmadan, yani sınıf farkı gözetilmeden, zengin-fakir, amir-memur biraraya geldikleri ve hayatın günlük koşuşturmasından, yorgunluğundan arınıp, manevi haz duyarak kavuştıkları, bir tarağın dişleri gibi eşit oldukları yerlerdir.

İz bırakan mimariyle, minaresi ve kubbesiyle bulunduğu her yerde müslümanların yaşadığına birer şahit gibidir camiler.

Cemaatle kılınan namazıyla birlikte dinlenen vaaz ve hutbesiyle birer yaygın eğitim müessesesidir camiler.

İnsanı ferdiyetçiliğe sürükleyen modernitenin karşısında, insanın sosyal bir varlık olma hürriyetini yaşatan en önemli amillerdendir camiler.

Günde beş vakit Allah'ın en büyük, tek ve bir, Hz. Muhammed (SAV)'in onun kulu ve elçisi olduğunu, gerçek mutluluk ve kurtuluşun Allah'a ibadetle mümkün olabileceğini dünyaya ilan eden ve bir nevi ilahi davet olan ezanın meskenidir camiler.

Cami ve mescid yapımı sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (SAV) ve onun izinde yürüyenlerin bizlere bıraktıkları en büyük mirastır. Cami ve mescitlerimizi muhafaza etme ve yenilerini yapma hizmeti kıyamete kadar, elden

ele, gönülden gönüle, müminler tarafından devam ettirilecektir.

Diyanet İşleri Başkanlığı, herhangi bir ayırım ve istisnaya tabi tutulmadan bütün müminlerin biraraya geldikleri, omuz omuza, diz dize kaynaştıkları, elem ve sevinçlerini paylaştıkları kutsal mekanlar olan camilerimize gereken önemi vermektedir.

Camilerimiz dini ve milli kültürümüzün asırlara hitabeden belgeleri ve sembolleri Türk-İslam sanatının en canlı birer abideleridir ve minarelerimiz... İslam mimarisinin merkezini teşkil eden, medeniyetimizin ve şehirlerimizin kalbi olan cami ve mescitlerimizin en karakteristik unsurlarından olan minare, şehir silüetinin hakim üyesi olarak İslam medeniyeti ve camiler için sembol değeri taşımaktadır. Minareler, bu yapılara dönem ve üslup özellikleri itibarıyla belirli bir şahsiyet vererek şehir dokusunda daha anlamlı bir ifadeye sahip hale getirir.

Ezanın İslam dininde sahip olduğu manayı Türk mimarları, diğer müslüman milletlerden daha yüksek ve kuvvetle ifade edebilmişler ve müstakil bir cami ve minare mimarisi geliştirmişlerdir.

Müslümanları namaza çağırان ezanın, her müslüman tarafından işitilebilmesi için yüksek bir yerden okunabilmesi lüzumuna 24 saat her saniye arzın her noktasındaki terennümüyle sahip olduğu mananın kudsiliği de eklenince Türklerde bu ezan okuma yeri caminin en önemli unsuru halini almıştır.

Kelime anlamı ışık veren, nur saçan olan minare, yeryüzünde İslamın birer abidesi gibi göğe yükselmektedir.

Yılın Başarılı Din Adamları plakette ödüllendirildi.

AFGANİSTAN'LI ÖĞRENCİLER

Vakfımızı Ziyaret Etti

Afganistan'da yaşayan soydaş ve dindaşlarımızın milli kimliklerinin muhafazası, kültürel ihtiyaçlarının karşılanması, aydın, uyanık, din ve vicdan hürriyetine saygılı, çağımız müsbet ilimleri ile mücehhez din adamlarının yetiştirilmesi maksadıyla Dışişleri Bakanlığımızın önerisi üzerine 1996 yılında Mezar-ı Şerif'te bir ilahiyat fakültesi açılmasına karar verilmiş ve sözkonusu fakültenin hazırlık ve birinci sınıflarında okutulmak üzere 1996-1997 öğretim yılında Türkiye'ye 40 öğrenci getirilmiştir. Isparta'da Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde eğitim-öğretim devam eden öğrencilerden yirmi-beşi değişik sebeplerden eğitimlerini yarıda bırakmıştır. Halen İlahiyat Fakültesinin son sınıfında 15 öğrenci eğitimlerine devam etmektedir.

1996 yılında Vakfımız tarafından Mezar-ı Şerif'de inşasına başlanan ilahiyat fakültesi binası, ülkedeki karışıklık sebebiyle yarım kalmış ve

bu ülkede ilahiyat fakültesi açılması konusundaki karar iptal edilmiş, ancak Vakfımız imkanlarıyla Türkiye'de öğrenim görmekte olan 15 öğrencinin eğitimleri devam etmiştir.

2001-2002 öğretim yılının sonunda mezun olacak öğrencilerin, başarı durumuna göre Türkiye'de yüksek lisans yapmaları planlanmaktadır.

Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde öğrenim gören Afganistanlı 15 öğrenci geçti-

ğimiz günlerde Vakfımızı ziyaret etti. Vakfımız tarafından öğrencilerle yemekli bir toplantı yapıldı. Toplantıya Vakfımız Mtevelli Heyeti Üyesi Ahmet Yayla, Genel Müdür Yardımcısı Recep Yıldırım, Dış İlişkiler Müdürü Kemal Alver katıldı.

Öğrencilere hitaben bir konuşma yapan Türkiye Diyanet Vakfı Mtevelli Heyeti Üyesi Ahmet Yayla, Dünyanın en sıkıntılı ülkelerinden biri olan Afganistan'ın geleceğinin

A.Jalil Uzbek

Ben liseyi bitirdikten sonra yükseköğrenim yapmak için bir okul arayışı içerisindeydim. Türkiye Diyanet Vakfı'nın ülkemizde bir ilahiyat fakültesi açtığını ve eğitimin bir kısmının da Türkiye'de olacağını duyunca hiç tereddüt etmeden hemen müracaat ettim. Türkiye'de eğitim görmek benim için çok önemliydi. Türkiye'yi hem çok seviyorum, hem de merak ediyordum. Türk milleti ile tarihi bir bağımız var. Kültür yapımız, inanç sistemimizin aynı olduğuna inanıyordum. Allah nasip etti Türkiye Diyanet Vakfı'nın açmış olduğu sınavı da başarıyla kazanarak Türkiye'ye geldim. Burada gördüğümüz ilgi ve yakınlık beni fazla şaşırtmadı. Çünkü Türk milletinin misafirperverliği ve insanlara verdiği değeri biliyordum. Okula başladıktan sonra aldığımız eğitimle birlik-

te ülkemizdeki yanlış inanışların, hurafelerin hayatımıza nasıl hakim olduğunun farkına vardık. İnşallah halkımızın da bu yanlışlıktan kurtulması için buradaki birikimlerimizi oraya götüreceğiz. Hem aldığımız eğitim hem de yaşamışımızla halkımıza iyi birer örnek olma gayreti içerisinde olacağız. Biz Türk milletine bize sunduğu bu hizmetten dolayı ne kadar teşekkür etsek azdır.

Ülkemizdeki yeni nesillerin iyi bir şekilde yetişmesi ve dünya barışı için çaba sarfetmeleri düşüncesiyle akademisyen olmaya karar verdim. Burada aldığım; çok değerli olarak nitelendirdiğim bilgi ve tecrübeleri onlara aktarma noktasında da elimden gelen her türlü çabayı sarfedeceğim.

Ben son olarak Türk milletine ve Türkiye Diyanet Vakfı'na bize verdikleri bu imkandan dolayı teşekkür ediyorum.

ümidi olan öğrencileri Türkiye Diyanet Vakfı'nda görmekten duyduğu memnuniyeti dile getirerek, ülkelerine hizmet için ilim yolunu seçtikleri için öğrencileri kutladı.

Tarih boyunca insanların cehalet yüzünden birbirinin boğazına sarıldığı ifade eden Yayla, bunu önlemenin yolunun da ilimden geçtiğini belirtti. Bilim çağında yaşadığımızı, bu sebeple insanın kendisine, ülkesine, dolayısıyla insanlığa hizmetinin ilim sayesinde olabileceğini belirten Ahmet Yayla, öğrencilerin hem İslamî ilimleri, hem de modern ilimleri kavrayarak ülkelere faydalı birer insan olacaklarına inandığını dile getirdi.

Afganistan'ın çok sıkıntılı bir dönemden geçtiğini söyleyen Ahmet Yayla, "Sizler Afgan halkının ümidisiniz. Bu senenin sonunda okullarınızı bitirerek ülkenize döneceksiniz. Türkiye'de kendinizi ne kadar iyi yetiştirirseniz, ülkenize o kadar iyi hizmet etme şansını yakalarsınız. Afganistan'a döndüğünüzde şu anda yaşanan sıkıntıların yükü sizlerin de

omuzlarına binecek, bir sürü zorlukla karşılaşacaksınız. Ama ben inanıyorum ki, Türkiye'de almış olduğunuz eğitim ve tecrübelerinizle o zorlukları aşmayı başaracaksınız. Afganistan'ın geleceği sizlerin gayretleri ve başarılarıyla şekillenecektir. Ben sizleri Türkiye ve Afganistan arasında birer elçi olarak görüyorum" dedi.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın gerek yurtiçinde gerekse yurtdışında sunduğu hizmetlerden de bahseden Ahmet Yayla, özellikle yurtdışına sunulan hizmetlerdeki ana gayenin, o ülke insanların mutluluğu olduğunu belirterek, "Sizlerin ülkenize güzel hizmetler sunmanız neticesinde halkınızın mutlu ve huzurlu olması, karışmanın sona ermesi, hem ülkenize hem de insanlığa hizmet olacaktır. Bu da bizleri mutlu edecektir. Zaten bizim beklentimiz de budur." dedi.

Öğrenciler de Türkiye'de bulunmaktan duydukları memnuniyeti dile getirerek, Türkiye Diyanet Vakfı'nın kendilerine sunduğu bu imkandan dolayı şükranlarını belirttiler.

Farid Ahamad M.Musa

Ben Afganistan'da doğup büyüyen ve orta tahsilini Afganistan'da yapan birisiyim. Liseyi bitirdikten sonra yüksek öğrenim yapmayı arzu ediyordum. Gerek ailemin isteği, gerekse benim isteğim, ilahiyat fakültesini okumak yönündeydi. Lise döneminde de özellikle dini alanda hizmet vermek arzusu içindeydim. Değişik ülkeler eğitim bursu veriyordu. Ben Türkiye Diyanet Vakfı'nın ülkemizde bir ilahiyat fakültesi açacağını duyunca hemen müracaat ettim. Vakıf tarafından açılan sınava katıldım. Sınavı başarıyla kazandıktan sonra okula kaydımız yapıldı.

Ben Türkiye'yi yalnızca kitabi bilgilerle tanıyordum. Türkiye'ye gelince neyle karşılaşacağımız, buraya alışıp alışamayacağımız endişesi vardı içimde. Çünkü Afganistan'dan dışarı hiç çıkmamıştım. Ancak buraya geldikten sonra endişelerimin yersiz olduğunu gördüm. Türk milleti bize kucağını açtı, eğitimimizin sıcak bir aile ortamında geçtiğini söyleyebilirim. Hatta Afganistan'da bazı maddi sıkıntılarımızdan dolayı bütün ihtiyaçlarımızı gideremiyorduk. Ama burada Türkiye Diyanet Vakfı tarafından bütün ihtiyaçlarımız giderildi. Bize yalnızca eğitimle ilgilenmek kaldı.

Aldığımız eğitimle de Afganistan'daki dini yaşantı içerisine bir çok hurafelerin, yanlış uygulamaların girdiğini gördük. Biz burada aldığımız eğitimle İslamın özünü öğrendik. İnşallah buradaki eğitimimizi tamamladıktan sonra ülkemize giderek, buradaki birikimlerimizi halkımıza aktaracağız. Ben şahsen öğretim görevlisi olmayı arzu ediyorum. Ülkemizin gelecek nesillerini doğru bilgilerle yetiştirme gayreti içerisinde olacağız. İnşallah ülkemizi cehaletten kurtaracağız.

Türkiye Diyanet Vakfı'na Mektup

Najiba ZİYAİ (Öğrenci)

22 Eylül 2000 tarihinde Türkiye Diyanet Vakfı Isparta Kız Öğrenci Yurdu faaliyete geçti. Biz Afganlı öğrencilerin üçüncü senesiydi. Türkiye'de olduğumuz süre içerisinde, ister fakültede, ister çevremizdeki dostlarımızla güzel günlerimiz oldu. Lakin öğrenci yurdumuzun yeri bizim için ayrıydı; bizim için sıcak bir yuva, rahat edebileceğimiz bir ortamdı orası. Başta yurt müdürümüz, yurt personeli olmak üzere, yurttaki arkadaşlarımızla samimi ve ulu bir nazarla bakışlarımız oldu.

Aradan bir yıl geçti, biz artık birbirinden uzak kalamayan bahçıvan ve güller misali samimiydik. Sevgimiz bir sel misali çoğalmaya başlamıştı, hissediyorduk ve itminan rüzgarları esiyordu artık.

Ülkemizden uzak bulunmamız sebebiyle, özlemimiz ve hasretimiz tabii ki oluyor, fakat göz yaşlarımızı silerek bizi yalnız bırakmayan dostlarımız vardı etrafımızda. Biz yalnız değildik, her konuda bize yardım etmekten kaçınmayan dostlarımızı unutmayacağız.

Günlerimiz böylesine içten ve sevgi dolu geçerken, farkına vardık ki yuvamızdan ayrılma zamanımız gelmiş, dört ay kalmıştı, gidecektik. Dostlarımızdan ayrılma vakti yaklaşıyordu, içimize ayrılık acısı sızmaya başlamıştı.

Evet çok zor olacaktı birbirimizden ayrılmamız. Fakat gitmeliydik, yaralı ülkemize merhem olmalıydık, bizi bekleyenler vardı. Ayrılıp gitsek de her zaman dil lisanıyla beraber olamayacaktık ama gönül lisanıyla daima beraber olacağımızı biliyoruz. İşte bu yüzden gönlümüz rahattı.

Teşekkürler Türk Milleti, teşekkürler Türkiye Diyanet Vakfı.

Ç A N K I R I

Çankırı Müftülüğü tarafından "Cami ve Önemi" konulu bir konferans düzenlendi.

Konuşmacı olarak İl Müftüsü Mahmut Yeleser'in katıldığı konferansa, Vali Yardımcısı Osman Ateş, İl Emniyet Müdürü M.Kemal Yurtsever, Çankırı Meslek Yüksek Okulu Müdürü Prof.Dr. Sebahattin Balcı, daire amirleri ve kalabalık bir topluluk katıldı.

İstiklal Marşı ve saygı duruşu ile başlayan konferansın açış konuşmasını Vali Yardımcısı Osman Ateş yaptı. Daha sonra kürsüye gelen İl Müftüsü Mahmut Yeleser verdiği

konferansta; cami, mescit, musalla, namazgah gibi terimlerin anlamlarını açıklayarak camilerin hayatımızdaki önemine değindi.

Camilerin birer okul ve eğitim merkezi görevini de üstlendiğini dile getiren Mahmut Yeleser "Camilerimizin her biri bulunduğu yerde birer halk üniversitesidir. Bu üniversitenin öğrencileri halkımızdır. Camide cinsiyet ayrımı yoktur. Kadın ve erkek bütün halkımız bu halk mektebinin öğrencisidir. Camilerimiz bizi birleştiren, kaynaştıran; devletin, milletine, bayrağına saygılı kılan kutsi mekanlarımızdır." dedi.

G Ö R D E S

Gördes Müftülüğü Ramazan ayı münasebetiyle değişik konularda konferanslar düzenleyerek Türk tasavvuf musikisi konserleri verdirdi. Ramazan ayı boyunca her cumartesi teravih namazından sonra Belediye Düğün Salonu'nda düzenlenen konferansların; başta İlçe Kaymakamı, Belediye Başkanı, daire amirleri ve vatandaşlar tarafından büyük bir ilgiyle ta-

kip edildiği görüldü.

Değişik zamanlarda Türk tasavvuf musikisi konserleri de verdiren Gördes Müftülüğü, "İslamda Emniyet Kavramı", Günümüz Ailelerindeki Problemler ve Hz. Peygamber", "Din ve Terör" ve "Hz. Peygamberin Veda Hutbesi ve İnsan Hakları" konularında düzenlediği konferanslara ilginin büyük olduğu gözlemlendi.

Ç A Y

Çay İlçe Müftülüğü ile Vakfımız şubesi fakir ve yardıma muhtaç vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını gidermek ve sağlık problemlerine çözüm üretmek ve amacıyla "Gıda Yardımı ve Sağlık Taraması" kampanyası başlattı.

İlçe Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Mürsel Türk'ten alınan bilgiye göre Rama-

zan ayı münasebetiyle içerisinde 20 milyon TL. lik gıda yardımı bulunan paketler 500 fakir ve yardıma muhtaç aileye dağıtılırken, 1000 fakir hasta da sağlık taramasından geçirilerek ilaçları temin edildi.

Çay Müftülüğü ve Vakfımız Şubesi işbirliği ile gerçekleştirilen Gıda Yardımı ve Sağlık Taraması kampanyası Çay halkı tarafından takdirle karşılandı.

Y A T A Ğ A N

Yatağan Müftülüğü kültür hizmetlerini artırarak sürdürüyor. Yatağan Müftülüğü Merkez Aşağı Cami avlusunda bulunan eski müftülük hizmet binasını halk kütüphanesine dönüştürerek, Yatağanlıların hizmetine sundu.

İlçe Müftüsü Himmet Metin ve müftülük personelinin gayretleri neticesinde açılan kütüphaneye 400'ü aşkın öğrenci de üye olmuştur. Kütüphanede Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye Diyanet Vakfı, Kültür Bakanlığı yayınlarının yanı sıra, dini eserler, yerli ve yabancı yazarların hikaye ve romanları, çocuk yayınları, üniversiteye hazırlık kitapları, Atatürk ve Cumhuriyetle ilgili yaklaşık 3000 civarında eser bulunmaktadır.

Yatağan Müftülüğümüz tarafından açılan ve Yatağan'da büyük bir boşluğu dolduran halk kütüphanesi Yatağan halkı tarafından da takdirle karşılanmıştır.

M İ D Y A T

Ramazân ayının manevi atmosferi altında toplumun değişik kesimlerinden insanları biraraya getirmek, birlikte iftar etmenin hazzını tatmak amacıyla Midyat Şubemiz tarafından iftar yemeği verildi. Kalabalık bir topluluğun katıldığı iftar yemeği Midyat Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Eyyup Aydın'ın yaptığı dua ile sona erdi.

S A N D I K L I

Camiler Haftası münasebetiyle Sandıklı Müftülüğü ve Vakfımız Şubesi işbirliği ile bir dizi etkinlik düzenlendi.

Sandıklı Müftülüğü ve Vakfımız Şubesi Prof.Dr. M.Emin Ay'ın konuşmacı olarak katıldığı "İslam Kardeşliği ve Camiler" konulu bir konferans düzenledi. 2000 kişinin katıldığı Konferansın açış konuşmasını yapan Sandıklı Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı M.Faruk Arvas camilerin toplumumuzdaki yeri ve önemine değindi. Prof.Dr. M.Emin Ay da yaptığı konuşmada camilerin; birlik, beraberlik ve kardeşlik duygularının pekiştirilmesindeki önemini anlattı.

Hafta münasebetiyle Çiğiltepe Köyü Yeni Camii'nin açılışını da gerçekleştiren Sandıklı Müftülüğü ve Vakfımız Şubesi 20 aileye gıda ve nakdi yardımda bulunarak, hastane ve cezaevlerini ziyaret etti. Ayrıca camilerin yapımında emeği geçen ve ahirete intikal eden hayır sahipleri içinde mevlit okuttu.

Müftülük ve şubemiz Karacaören Köyü Camii'nin bahçesinde köylülerin de katkılarıyla "Pilav Günü" adıyla tertiplediği etkinlikle çoğu muhtaç ve fakir 300 kişiye etli pilav ikram etti.

Mehmet Erdoğan

Şiir ve Hayatın Anlamına Dair

Şiiri sinayarak hayata bakmak ya da hayatı sinayarak şiiri algılamaya çalışmak, birbirine bağlı bir olaydır. Bu yüzden şiir-hayat ilişkileri üzerine söylenecek her söz, şiirden ve hayattan ne anladığımızı ortaya koyacaktır.

İnsanımız gün geçtikçe mutluluk zamanlarını kaybediyor. Hayata dair hassasiyetleri, istikbal duygusu, yaşama sevinci, aile bağları, güven dolu dostlukları gün geçmiyor ki yeni bir darbe almasın! Böyle olunca hayata anlam ve renk kazandıran birçok olgu birer birer ayaklarımızın altından kayıyor. İşte bunlardan biri de şiirdir.

Şiir ve din, varoluşu doğrudan algılamamızı sağlayan en sahih iki yoldur. Biri içten dışa doğru duyularla, diğeri dıştan içe doğru akılla sınanarak elde edilir. Birinin kaynağı insan ve hayat, diğerrinin kaynağı bizzat Allah'tır. Ahlak ise, insanın kendisiyle, varlık âlemiyle ve yaratana kurmuş olduğu algı iletişimindeki samimiyet, ünsiyet ve tutarlılıktır.

Bizi şiire sevkeden dürtü, kendi varoluşumuzu algılama, ifade etme ve bir parçası olduğumuz bütüne karşı içimizde taşımış olduğumuz aidiyet duygusudur. Eğer şiire böyle bir zeminden yaklaşamazsak, onun imkân ve sınırlarını görememiş, hatta dolduramamış oluruz. Dolayısıyla hayatımız için bir süs olarak kalmaya devam eder. Bugün şiirin hayatımızda varlığını hissettirememesi, hayatımızı anlamlandırmaya dönük çabalarımızın ya ciddiyetten yoksun oluşu ya da kofluğuyla yakından alakalıdır. Şiir yazıyoruz veya okuyoruz; ama ne hayatın anlamı ne de şiir her-

hangi bir merhale katetmiyor. Şiiri çoğu defa dolaylı bir edinim aracı olarak düşünüyoruz ve şiir dolayısıyla bazı şeylerin farkına varılabilir, diyoruz. Böyle olunca da hem şiirden uzaklaşıyor, onun sıcak hariminden mahrum kalıyoruz, hem de varmak istediğimiz menzilin önünü tıkiyoruz. Oysa şiir, doğrudan doğruya varoluşu temsil eden bir olgudur. Şiir yazıp okuruz, çünkü insanız.

Belki asıl mesele insan meselesidir. Şiirin aradığı insan, duygu ve inançlarıyla özgürleşerek kendini yoklayan ve aşan insandır. Şiire ve hayata anlam kazandıracak ancak böyle bir insan olabilir. Hayattan kopan insan şiirden de uzaklaşmış olur. Kendi kısır döngüsünde "esfele safilin"i yaşayan bir varlıktan kâmil insan eylemi ve sorumluluğu beklemek beyhude bir çaba olur. Bu sebeple şiiri değil, insanı kurtarmaya bakalım; çünkü insan kurtuluşa erince şiir nasılsa beraberinde gelecektir.

Şiiri, nasıl dilden ayırmak mümkün değilse, hayatı ahlak ve dinden ayırmak da aynı şekilde mümkün değildir. Ne var ki bugün, bütün bu olgular birbirinden ayrılmış, hatta birbirine düşman kılınmış durumdadır.

Şimdi yapmamız gereken sağlam bir eleştiri zemini oluşturmak ve o zeminde kararlılıkla yürümektir. Doğru bilgi, derin müşahade ve tutarlı bir muhakeme mantığıyla sağlam bir diyalektik inşa ederek eleştiri zeminini yaygınlaştırmalıyız. Belki o zaman üzerimizdeki ölü toprağını atabilir; insan olmanın, Müslüman olmanın önündeki engelleri ortadan kaldırma imkanı bulabiliriz.

Prof.Dr. Beynun Akyavaş'tan
Dil, Tarih, Kültür ve Medeniyet
Üzerine Yazılar

Yeni Çıktı

**Sultanîyegâh
İstanbul**

Prof.Dr. Beynun Akyavas

TÜRKİYE DİYANET VAKFI YAYINLARI

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

YAYIN MATBAACILIK VE TİCARET İŞLETMESİ

Mithatpaşa Cd. 62/B 06640 Kızılay / ANKARA

Tel: (312) 418 59 49 - 425 27 75 • Fax: 417 00 09

“Türkiye Yazarlar Birliği'nden 2001 Yılı DENEME ÖDÜLÜ”

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI'NDAN

düşürü

VEKÂLET YOLUYLA KURBAN KESİMİ KAMPANYASI

**Kurbanlarınızı TÜRKİYE DİYANET VAKFI Aracılığı
ile Yoksul ve Muhtaçlara Ulaştırabilirsiniz.**

Bir Kurbanın Bedeli

(tüm masraflar dahil), **100.000.000.- TL**'dir.

Kampanyaya katılmak isteyen vatandaşlarımızın kurban bedellerini **20 Şubat 2002 Çarşamba** günü mesai bitimine kadar; **Türkiye Vakıflar Bankası**'nın bütün şubelerinde özel olarak açılan "**Türkiye Diyanet Vakfı Kurban Hesabı**"na yatırmaları veya Vakıfbank şubelerinin bulunmadığı yerlerde ise en yakın **İl ve İlçe Müftülüklerimize** müracaat etmeleri gerekmektedir.

İsteyenler :

Türkiye Diyanet Vakfı'nın (0.312) **417 12 35 (8 hat) - 418 25 96** telefonlarından veya İl ve İlçe Müftülüklerimizden bilgi alabilirler.

Vatandaşlarımızın ilgisine teşekkür ederiz.

TÜRKİYE DİYANET VAKFI